

Tekniska nämnden

Verksamhetsredovisning

för år 2022

Nämndens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner tekniska nämndens verksamhetsredovisning för år 2022.
2. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ombudgetera, enligt bifogat dokument, investeringsmedel från år 2022 till år 2023.

Tekniska nämnden upphör från och med 1 januari 2023 enligt kommunfullmäktiges beslut §79 / 2022, punkt 1.

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa den politiska organisationen under mandatperioden 2023-2026 enligt upprättat förslag, vilket innebär att tekniska nämnden upphör från och med den 1 januari 2023 då dess ansvarsområden flyttas till kommunstyrelsen. Detta innebär att all verksamhet och all personal, samt övriga rättigheter och förpliktelser för tekniska nämnden, övergår till kommunstyrelsen i och med tekniska nämndens upphörande från och med den 1 januari 2023.

Nämndens ordförande tom 31 december 2022:

Vanja Wallemyr
070-991 74 50
vanja.wallemyr@falkoping.se

Förvaltningschef tom 31 december 2022 :

Patrick Nohlgren
0515 – 88 51 25
patrick.nohlgren@falkoping.se

Innehållsförteckning

Nämndsberättelse	2
Inledning	2
Viktiga händelser för resultat och ekonomisk ställning.....	4
Nämndens uppföljningsarbete.....	8
Mål 1 – Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping.....	9
Mål 2 – Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping.....	11
Mål 3 – Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas	15
Mål 4 – Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning.....	17
Personalredovisning	25
Ekonomiska förutsättningar	30
Ekonomisk redovisning.....	32
Resultaträkning	32
Verksamhetsredovisning	33
Avdelning Park/Gata.....	35
Kostavdelning.....	40
Fastighetsavdelning	47
Städavdelning.....	55
Övrigt.....	58
Taxefinansierat Vatten och avlopp	60
Biogas	64
Investeringsredovisning.....	66
Investeringsredovisning – skattefinansierat	67
Investeringsredovisning – Taxefinansierat.....	72
Övrigt.....	75

Nämndsberättelse

Inledning

Syfte

Syftet med verksamhetsredovisningen är att vara ett stöd för uppföljning och analys av de föregående verksamhetsåren. Verksamhetsredovisningen syftar även till visa hur mål och ambitioner samspelas med nämndens ekonomiska resultat.

Verksamhetsredovisningen ska ha sin utgångspunkt i nämnden men även lyfta nämndens ansvar att bidra till kommunfullmäktiges övergripande mål och resultat.

I framarbetandet av verksamhetsredovisning behöver hänsyn till hela styrkedjan tas vilket innebär att nationell styrning som kommunal styrning kan redovisas i rapporten.

Nämndens uppdrag

Nämndens ambition är att förvaltningen ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen ska arbeta med medarbetarskap och ledarskap som bygger på goda relationer, ansvar, tydlighet och utveckling. Satsningar görs för att få en bra arbetsmiljö avseende lokaler, maskiner och redskap. All personal erbjuds heltidsanställning.

Nämnden tar hänsyn till barnkonventionen i den verksamhet och de ärenden som påverkar barn och unga.

SKATTEFINANSIERAT

Park/Gata

Uppdraget är att förvalta och underhålla kommunens allmänna platsmark som gator, parker och torg samt att företräda kommunen som väghållare och vara ansvarig för frågor knutna till trafiklagar och trafiksäkerhet på kommunens gator.

Avdelningen projekterar, projektleder och anlägger kommunens infrastruktur som gator och VA-nät, förvaltar och projektleder utbyggnad av kommunens ägda järnvägsspår och kommunens flygplats. Avdelningen ansvarar för att genomföra kommunens mark- och exploateringsinvesteringar vid anläggning på allmänplats mark. Avdelningen ansvarar för kommunens operativa del av kollektivtrafikarbetet. Park/Gata handlägger torghandel och vår-

och höstmarknad, bidragsgivning för enskilda vägar och belysningsföreningar samt ansvarar för kommunens transportcentral. I avdelningens ansvar ingår även yttre fastighetsskötsel av kommunens fastigheter samt transporter inom kost och avfallsåtervinning från fastighet.

Kost

Tillagning och servering av måltider till förskola, skola, gymnasium och äldre både inom särskilt och ordinärt boende.

Fastighet

Lokalförsörjning och lokalförsörjningsplan för kommunens verksamheter. Förvaltning, drift, underhåll och fastighetsskötsel av kommunens fastigheter samt verksamhetsservice.

Projektledning och projektering av kommunens fastighetsprojekt. Inhyrning av externa lokaler. Ansvarar för samtliga hyreskontrakt. Ansvarar för brand- och inbrottslarm i lokaler med kommunal verksamhet.

Städ

Städning i kommunens ägda och inhyrda fastigheter där det bedrivs kommunal verksamhet.

Övrig verksamhet

Kansli med gemensam administration, nämndsarbete, reception/växel och administration av borgerlig vigsel.

Renhållning, huvudmannaskap för verksamheten som verkställs av kommunförbundet Avfall & återvinning Skaraborg (A&ÅS).

Sluttäckning av deponier.

Rådet för funktionshinderfrågor är organisatoriskt knutet till tekniska nämnden, som ansvarar för ordförande, sekreterare och kansliservice. Rådet är ett organ för samråd och information mellan kommunen och företrädare för de handikappades riksorganisationer inom kommunen.

TAXEFINANSIERAT

VA-avdelning

Huvuduppdrag är att uppfylla de krav som finns på VA-huvudmannen enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV). I praktiken betyder det leverans av dricksvatten, samt omhändertagande av spillvatten och dagvatten för normal hushållsanvändning inom beslutat verksamhetsområde för VA. Förutom uppdrag enligt LAV, utför VA-avdelningen drift av biogasanläggning, samt försörjer andra aktörer och föreningar med kommunalt VA som finns utanför kommunal huvudmannaskap (brandvatten, industrier, föreningar).

Biogas

Behandling av matavfall genom rötning för att producera biogas för uppgradering till fordons gas. Rötresten, även kallad biogödsel, återförs till kretsloppet där den används som jordförbättringsmedel.

Organisation

Nämndens verksamhet delas upp i verksamheter finansierade av skattemedel samt VA-kollektivet som är en balansräkningsenhet och finansieras via taxor. Biogasen finansieras i dagsläget av både externa intäkter och skattekollektivet.

Kommunal verksamhet via avtalssamverkan

Tekniska nämnden berörs av de avtal som Kommunstyrelsen tecknat om avtalssamverkan med Avfall och återvinning Skaraborg (A&ÅS), Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) samt Skaraborgs vatten.

Kommunal verksamhet via privata utförare

Inom park/gata avdelningen finns det avtal om att utföra kommunal verksamhet inom områdena:

- Vinterväghållning i Falköpings ytterområden, avtal finns med Carlgrens Entreprenad och transport AB och Josefssons gräv i Åsarp AB.
- Driftavtal för skötsel av flygplatsen med Marcbro AB.
- Avtal med One Nordic om drift av offentlig belysning.

Viktiga händelser för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsförändringar under år 2022

Park/Gata

Det oroliga världsläget i spåren från pandemin, krigsläget i Ukraina och omställningar för klimatanpassningar har stor påverkan på park/gatas verksamheter. Framförallt har bränslepriserna stigit kraftigt men även byggmaterial och halkbekämpningsflis. Förutom ökade inköpspriser har även leveranstider påverkats negativt.

Kost

Effekterna av pandemin i termer av ett svikande antal serverade måltider ser ut att plana ut beroende på att barn och elever återvänder till förskola och skola. Antalet serverade portioner har ökat under 2022. År 2022 har avdelningen serverat / levererat cirka 68 000 fler portioner än under 2021.

Kostavdelningens ekonomi har drabbats hårt av världsläget då livsmedelspriserna avsevärt har stigit under året. Även priset på engångsmaterial har stigit markant, detta påverkar avdelningen som är beroende av engångsmaterial som leverantör av måltider till äldre i ordinärt boende.

Tidigt under 2021 aviserade leverantörerna av livsmedel prishöjningar på ca 20 % under året och efter avstämning av avdelningens inköp 2021 visar det sig stämna ganska väl.

Det fanns också en risk att vissa livsmedel inte skulle kunna levereras men det har inte märkts av i någon större utsträckning.

Fastighet

Material-, media¹- samt drivmedelspriser har ökat kraftigt under 2022 på grund av bland annat händelseutvecklingen i Ukraina samt inflation.

Under hösten har implementering av nytt system för fastighetsförvaltare införts i syfte att på ett tydligt sätt visualisera underhållsskulden samt verktyg för underhållsplanering.

Städ

Priser på förbrukningsvaror ökar på grund av det oroliga världsläget och faktorer som beror på detta. En del varor kan även komma att bli bristvaror. Detta gäller främst påfyllningsmaterial till hygienutrymmen, avfallspåsar/sopsäckar och engångshandskar.

Ökade bränslepriser och risk för längre leveranstider på främst maskiner med ny digital teknik (robotar) är andra farhågor för avdelningen.

VA-avdelning

Kriget i Ukraina påverkar omvärlden och förändrar förutsättningarna även i Sverige. Upprustning av det civila samhället för att bättre klara av kris och krig påverkar VA avdelningen väldigt mycket. Olika myndigheter kommer med krav på robusthet, kontinuitet och säkerhet och det kräver resurser.

Förändringen i lagen om allmänna vattentjänster, nya förordningar från livsmedelsverket, genomförande av säkerhetslagar samt krav på nöd- och reservvatten kräver resurser som jobbar med detta vilket ställer stora krav på personalen på avdelningen.

I december 2021 annonserade Länsstyrelsen att det föreligger en risk för brist på kloridbaserade kemikalier som används vid vatten- och avloppsrening. Än råder det inte någon brist men priserna på alla kemikalier stiger och flera leverantörer har annonserat om prishöjningar. Priset på kemikalier har ökat med 30-70 % jämfört med 2021. Även kostnader på el, bränsle och övrigt förbrukningsmaterial har ökat, vilket påverkar kostnaderna negativt.

Svenskt Vatten, som är VA- huvudmannens branschorganisation följer utveckling i omvärlden och informerar medlemmarna. Enligt värdsbevakning, under de kommande åren finns ett stort investeringsbehov inom VA som följd av nya lagkrav, klimatförändringar samt åldrande anläggningar.

I slutet av oktober presenterade EU sitt förslag till nytt avloppsdirektiv. Förslaget syftar bl.a. till att

¹ Inom "fastighetsvärlden" är media ett samlingsnamn för olika uppvärmningsmedium, det vill säga el, olja, pellets, fjärrvärme, varmvatten etc.

minska klimatpåverkan från reningsverk, förbättra energieffektiviteten och öka produktionen av förnyelsebar energi. För att kontrollera ovanstående finns förslag på energirevisioner, med fokus på ökad biogasproduktion samtidigt som metangasutsläppen minskar.

Direktivförslaget innebär även stora förändringar för hela VA-Sverige när det gäller kväverening, där förslaget är kvävekrav på 6 mg Tot-N/l², om recipienten bedöms som kvävekänsligt område. Vilket ska jämföras med dagens 15 mg Tot-N/l för anläggningar >10 000 pe (personekvivalenter). Bedöms Falköping som kvävekänsligt område kommer direktivet att innebära utbyggnad av reningsverket för att klara kvävereningen. Rening av läkemedelsrester, ökade krav på återföring av näringsämnen kväve och fosfor är också en del av förslaget. Sammantaget innebär det nya direktivförslaget stora förändringar samt investeringskostnader.

Biogas

Säkring av substrat och avsättning av gasen är två stora ekonomiska förutsättningar för en ekonomisk hållbar biogasanläggning.

Även biogasanläggningen påverkas kraftigt av kostnadsökning på el, material och tjänster.

Kommunfullmäktiges övergripande mål och Agenda 2030

Falköpings kommuns prioriterade mål hänger tätt ihop med Agenda 2030 och har i stora drag samma målsättning. Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling som berör oss alla. De globala målen syftar till att utrota fattigdomen, stoppa klimatförändringarna och skapa trygga och fredliga samhällen. För att stärka styrkedjan gör kommunen en koppling mellan de globala målen och de lokala kommunala målen vilket går att utläsa både genom ikonerna i början av varje mål men också i den löpande måltexten.

Tekniska nämnden arbetar mot alla fyra målen. Nämndens arbete med de globala målen enligt Agenda 2030 sker såväl i de dagliga som strategiska processerna inom förvaltningen. Nedan beskrivs några exempel på detta.

Kostavdelningen har fortsatt fokus på de klimatlöften som kommunen avgett inom ramen för "Agenda 2030 – Västra Götaland ställer om".

Dessa löften finns ju också tydligt angivna i kommunens klimatstrategi.

Målet för det klimatavtryck som den inköpta mängden livsmedel avger är uppnått, men det krävs fortsatt arbete då förståelsen för de åtgärder som vidtagits är lågt, främst inom skolans verksamhet med elever och vårdnadshavare i åtanke.

Visionen är 100 % nöjda matgäster!

Att arbeta med matsvinnet kräver ett utökat samarbete och dialog med de verksamheter som kostavdelningen serverar med måltider.

Kommunen har valt att delta i Världsnaturfondens aktivitet "One planet city challenge" där temat för år 2021 och 2022 är "Mat inom planetens gränser". Kostavdelningen tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen och miljöstrategen var tänkta att ha ett gemensamt projekt men detta fick tyvärr läggas ned då samarbetspartner inom barn- och utbildningsförvaltningen saknades.

Städavdelningen tar dagligen hand om avfall från verksamheterna. En förutsättning för cirkulär ekonomi är ett fortsatt arbete med att ändra beteende när varor tjänat ut så att de sorteras och inte hamnar bland de osorterade soporna. Att varje verksamhet sorterar sitt avfall på ett korrekt sätt är viktigt för att kommunen ska minska sin volym av osorterade sopor.

Inom avdelningen minimeras användning av kemikalier, impregnering görs för städklara moppar/dukar och kemikaliefria metoder används där möjlighet finns.

Tecknade avtal av städkemikalier och material är ett viktigt instrument för att minska kommunens negativa miljöpåverkan. Städavdelningens transporter samordnas genom aktuella beställningsrutiner.

²) "Tot N/l" = totalkväve per liter

Händelser av väsentlig betydelse

Park/Gata

Park/gata har upphandlat ett flertal ramavtal som är centrala för verksamheten, detta är på områden såsom vinterväghållning, entreprenadarbeten mark, lastbilstransport och asfalt. Efter utvärdering visar det sig att priserna stigit i förhållande till omvärldens utveckling men framförallt entreprenader för vinterväghållning har stigit väsentligt.

Utfallet kommer få en stor påverkan med ökande kostnader för både drift- och investering.

Kost

Under våren har kostavdelningen utbildat omsorgspersonalen inom särskilt boende i kommunen med fokus på näringsbehov hos äldre. Avdelningen kommer att bistå särskilda boenden med specifikt näringsrika mellanmål för att upprätthålla en bra nutritionsnivå hos de boende.

En kökschef och verksamhetens biträdande kostchef valde efter sommaren att lämna verksamheten. Detta har föranledde en intern diskussion om hur verksamheten ska organiseras för att bli mer effektiv men ändå kunna nå sina mål.

Ny organisation gäller från den 1 september 2022 med en omfördelning av ansvarsområden och arbetsuppgifter inom gruppen ledning och administration. I stället för de båda ledningsfunktionerna har avdelningen rekryterat två kockar för att ytterligare stärka den resurs som har funktionen av att ersätta ordinarie medarbetare som av den ena eller andra anledningen inte är i tjänst.

Fastighet

Nya ramupphandlingar har börjat gälla för hantverkstjänster samt konsulttjänster. Projekten fortsätter enligt plan men slutpriser påverkas kopplat till händelseutvecklingen i omvärlden.

Under hösten 2021 genomfördes lekplatsbesiktningar på kommunens skolor och förskolor. Detta har resulterat i ett omfattande arbete med att både iordningställa akuta fel men även att skapa en långsiktig underhållsplan för lekplatserna.

Skyddsrumsgärder fortsätter enligt plan. Under 2022 har en rensning genomförts på 17 av de 33 skyddsrum som kommunen ansvarar för.

Städ

Det så kallade "pilotprojekt" där Kultur- och fritidsförvaltningen har städansvaret för idrottshallar har utvärderats. Städansvaret är från och med 2023 inte städavdelningens uppdrag. Samverkan kommer ske genom underhållsbesiktning/städkvalitetskontroll och kunskapsförmedling.

VA-avdelning

Arbete med reserv- och nödvattenplan påbörjades under våren 2022. Planen ska vara färdigt i oktober 2023. Kommunen har ansökt och fått LONA bidrag för framtagande av planen. Avdelningen har köpt in en del av nödvattenmaterial för att kunna distribuera nödvatten i krisläge. Under våren kommer nödvattenplan att tas fram som kommer att involvera andra förvaltningar och företag som är stora vattenkonsumenter.

Som en del av reservvattenplanen ska alla potentiella vattentäcker provpumpas och tas prover på. En plan för åtgärder på reservvattentäcker kommer att tas fram för att kunna rusta upp Falköping för att klara av att hantera dricksvattenförsörjningen vid en kris.

Under våren har avdelningen tagit fram säkerhetskyddsanalys. Säkerhetskyddsanalysen är lagstadgad (enligt säkerhetskyddslagen 2018:585).

År 2021 hade VA avdelningen översyn, enligt NIS lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster. Översynen resulterade i en del åtgärder som kommunen utförde under 2022. Genomförda åtgärder skickades in till tillsynsmyndigheten för granskning. Bedömningen är att de åtgärder som genomförts uppfyller NIS-lagen. VA-organisationen kommer löpande behöva arbeta med att följa de riktlinjer och rutiner som är beslutade inom Falköpings kommun med stöd enligt NIS.

Avdelningen har tagit fram prioritering av VA-objekt som behöver reservkraft vid elbortfall. Behovet av reservkraft inom kommunens verksamheter ska samordnas på en kommunövergripande nivå.

Under sommaren beslutades om förändringar i Lagen om allmänna vattentjänster, LAV. Den största förändringen är att det ställs krav på kommunerna på vattentjänstplaner och kommunerna får en möjlighet att under vissa förutsättningar överlåta till fastighetsägare att ordna egna lösningar, även i samlad bebyggelse. Det ger kommuner flexibilitet

när det gäller utredningar huruvida ett område ska ingå i verksamhetsområde för vattentjänster eller inte. Dessa lägre krav gäller dock bara nya beslut om verksamhetsområde, inte fastigheter som redan finns i befintligt verksamhetsområde. Där gäller samma hårda krav att alla ska anslutas till kommunalt VA.

Krav på vattentjänstplan innebär att kommunen måste ta fram en plan senast 2023-12-31. Planen ska beslutas av kommunfullmäktige och ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden. Enligt propositionen behöver planen sträcka sig över en period på 12 år.

I den nya lagen finns även krav på kommunen att ta fram förslag på åtgärder som behöver vidtas för att VA anläggningen ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. VA anläggningen i propositionen är ett vidare begrepp än dagvattenanläggningar och det innebär att kommunen behöver se över vad som sker vid kraftig nederbörd och hur kan vattnet kan ledas bort ytleddes till översvämningszoner istället för att leda allt till rörledning. Detta behöver hanteras i samhällsplaneringen.

Biogas

Under hösten har kommunen vunnit upphandling av matavfall, vilket säkrar substrat för biogasanläggningen i minst 2 år framåt. Matavfallet kommer från A&ÅS (Avfall och återvinning Skaraborg) insamlingsområde till Falköpings biogasanläggning. Avtalsstart är 2023-10-01.

Arbete med att certifiera biogödsel från anläggningen enligt SPCR 120, godkändes av certifieringsorganet sommaren 2022. Certifieringen säkerställer kvalitet på biogödsel, så att biogödsel uppfyller högt ställda krav på bland annat smittskydd, ursprung och lågt metallinnehåll. För att behålla certifikatet utför certifieringsorganet regelbundna revisioner på anläggningen, med syfte att säkerställa att anläggningen arbetar enligt upprättade certifieringsregler samt anläggningens kvalitetsmanual.

Avtalet med Fordonsgas som kommunen levererar uppgraderad gas till löper ut i december 2023. Under hösten blev fordonsgas station vid Warodells väg uppköpt av Orange gas. Efter övertagandet var det betydligt svårare att avsätta fordonsgas vilket resulterade i en del av fackling på anläggningen.

Biogasgruppen som leds av kommundirektören träffas ungefär varannan vecka. Arbetet i biogasgruppen behandlar frågor om anskaffande av substrat, effektivisering av anläggningen och framtida avsättning för biogas.

Nämndens uppföljningsarbete

Uppföljningsarbete

Återkoppling till tekniska nämnden

Inför varje nytt år antas en verksamhetsplan för de kommande tre åren som i stor utsträckning bestämmer inriktning för alla förvaltningens verksamheter.

Förvaltningens årshjul med tillhörande processchema är strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Tekniska nämnden får varje månad information och uppföljning av ekonomin per avdelning. Tre gånger om året, mars, maj och oktober, tar förvaltningen fram en månadsprognos, denna redovisas i nämnden och lämnas till kommunstyrelsen.

Delårsrapport per 30 april och delårsbokslut per 31 augusti avges med uppföljning av nämndens måluppfyllelse och ekonomiska resultat för drift och investeringar. Rapporterna innehåller också en prognos för helåret. Efter årets slut görs ett årsbokslut med bedömning av årets måluppföljning och ett sammanställt ekonomiskt resultat för året.

Löpande under året återkopplas till nämnden olika specifika beslut fattade på delegation.

En internkontrollplan beslutas för varje år och följs upp vid delårsbokslut och årsbokslut.

Nämndens styrkedja

Inom Falköpings kommun pratas det en hel del om att "stärka styrkedjan". Med styrkedja menas då (mycket kort och komprimerat) hur kommu-

nens vision och de styrande mål som fattats av politikerna i fullmäktige och de olika nämnderna, omvandlas till olika beslut som förs nedåt i organisationen till de olika verksamheterna för verkställighet och sedan hur resultatet av de olika utförda besluten återkopplas tillbaka upp genom styrkedjan till politikerna för utvärdering och analys. Bra och tydliga styrkedjor är dessutom grunden för det systematiska kvalitetsarbetet.

Varje beslut eller frågeställning som fattas i organisationen behöver kommuniceras på ett eller annat vis för att det ska få önskad effekt. Olika beslut/frågor "färdas" i olika styrkedjor beroende på syfte och beskaffenhet. Det är därför viktigt att det finns bra planeringar, årshjul, riktlinjer, nätverk etc. och inte minst ett bra ledarskap för att bästa resultat ska uppnås för varje beslut/fråga. Det är viktigt att varje medarbetare känner sig delaktig och bidrar till att göra något bra för kommunen och dess invånare. I en fungerande styrkedja ska personal tryggt kunna rapportera vidare sina iakttagelser, idéer och reflektioner i syfte att utveckla verksamheten.

För en bra fungerande styrkedja är det av största vikt att återkoppling sker tillbaka i styrkedjan så att utvärderingar och analyser kan göras, som bra beslutsunderlag till kommande beslut.

Tekniska nämndens största styrkedja är från nämnd till förvaltningschef och förvaltningens lednings-grupp (förvaltningschef, avdelningschefer samt förvaltningsekonom) och sedan vidare till varje avdelning och dess personal.

Mål 1 – Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

Det är människorna som skapar ett hållbart samhälle

Ett socialt hållbart Falköping skapas tillsammans med kommuninvånarna. Medborgardialog är av central betydelse i kommunens arbete med de övergripande målen och mot visionen.

En förutsättning för att uppnå visionen av Det goda livet är att Falköpings kommun är en trygg plats att leva och bo på.

Den faktiska och den upplevda tryggheten skapas genom möten mellan människor och när relationer byggs.

Delmål: att förvaltningen har riktade kommunikationsaktiviteter varje år för att öka dialogen med medborgarna.

Aktiviteter:

Park/Gata är delaktiga i projektet för ett tryggare Ranten samt arbetet med att utveckla Dotorpsområdet för ett bättre föreningsliv. Trafikstrategin har kommunicerats flera gånger med allmänheten under årets två första tertial och kommer att beslutas under slutet av detta år. För stadskärneprojektet har det varit kommunikationsaktiviteter riktade både till allmänheten och riktade målgrupper.

Kostavdelningen har i januari träffat representanter för Falköpings lokalförening av Rädda Barnen, en grupp som nu har fokus på skola/elevhälsa. Avdelningen har också deltagit på föräldramöten på förskola och skola.

I samband med "Offentliga måltidens dag" 2022 valde avdelningen att bjuda in alla vårdnadshavare till elever i grundskolan på lunch i skolrestaurangen. Förutom detta för kostavdelningen dialog med medborgarna via sociala medier.

VA-avdelningen hade under april kommunens Instagram-konto i en vecka. Arbetet med att uppdatera hemsidan pågår där sidor med information om avlopp och dricksvatten har strukturerats upp för att underlätta navigeringen. Två nya informationssidor

har skapats, en för fettavskiljare och en för oljeavskiljare. Kommunikationsavdelningen har hjälpt till att ta fram broschyrer för dessa som kan delas ut till berörda fastighetsägare och företagare.

VA-avdelningen har även skapat en ny informationstabell om provtagningar som görs på dricksvatten med länkar till livsmedelshemsida för varje parameter. <https://www.falkoping.se/bygga--bo/vatten-och-avlopp/dricksvattnen>.

Dessutom finns VA-avdelningen tillgänglig via sin kundtjänst som har öppet måndag-torsdag mellan kl. 7-16.

Riktade SMS-kampanjer till vissa områden för att exempelvis stävja att plastandpetare kastas i avloppet.

Fastighetsavdelningen har framför allt en indirekt dialog med medborgarna via dialogen med verksamheterna, som hyr kommunens lokaler och som har den direkta kontakten med medborgarna. Via tidningsartiklar och radio har avdelningen informerat lite gällande de åtgärder som planeras att genomföras på lekplatser kopplade till skolor och förskolor och varför de genomförs.

Delmål: att barn får inflytande när lekplatser nyanläggs eller förnyas i större omfattning

Aktiviteter:

Fastighetsavdelningen har under 2022 renoverat och lagat flertalet lekplatser i syfte att skapa trygga och säkra lekplatser. Vid varje om- och nybyggnation har fastighetsavdelningen en dialog med verksamheten, som när barnen är små många gånger får företrädarna barnens intressen. Under detta år har Torbjörntorpskolans lekplats fått en omfattande renovering.

Park/Gata har inte byggt eller planerat någon lekplats under 2022.

Förebyggande insatser barn och unga

I arbetet med social hållbarhet ska förebyggande insatser för barn och unga prioriteras. Det handlar om tidiga insatser och ett långsiktigt perspektiv för att kommunen ska växa och utvecklas

Delmål: att genom skolmåltiderna, på ett positivt och naturligt sätt, främja en hälsosam livsstil, och lära elever om hur vår livsmedelskonsumtion påverkar hälsa och miljö.

Aktiviteter:

Kostavdelningen föregår, genom skolmåltiderna, med gott exempel till folkhälsa genom att systematiskt servera måltider som främjar en god och jämlik hälsa. Ett kommunövergripande projekt är inlett

med syfte att sätta fokus på utsatta barn i Falköping där kostavdelningen ingår som en del och där även de övriga avdelningarna inom Samhällsbyggnadsförvaltningen deltar.

Utöver ovanstående delmål:**Aktiviteter:**

Arbete med att skapa säkra skolmiljöer är ett pågående arbete. Fastighetsavdelningen har haft dialog med barn- och utbildningsförvaltningen gällande högstadium centrum och vilka åtgärder som är lämpliga för att skapa social hållbarhet där. Efter genomförda åtgärder i form av nya moduler i anslutning till befintliga samt ombyggnation av två salar upplevs åtgärderna fått positiv effekt.

	Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll
	Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar
	Negativ trend = vi är på väg åt fel håll

Kommunikativ indikator	2019	2020	2021	2022	Trend
Antal utförda kommunikationsaktiviteter med medborgarna (st)	4	3	21	27	
Andel av nya/förnyade lekplatser där barn fått bli delaktiga i utformningen (%)	100	67,00	100	100	

Motivering till målbedömning:

Vi har haft bra kvalitativa möten med medborgarna och även kvantitativt fler, jämfört med tidigare år, rörande stadskärnan, trafikstrategin, trygghet Dotorp, Högstadium centrum mm.

Målbedömning

Mindre God	Godtagbar	God	Mycket god
		X	

Mål 2 – Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

Falköpings kommun ska vara en bra plats att bo, verka och leva på - en plats där invånare känner stolthet och trygghet. En god boendemiljö med tillgång till fina naturvärden och attraktiva miljöer ökar Falköpings kommuns attraktionskraft.

Kommunen ska därför vara i framkant och i ständig rörelse och samtidigt förstärka det som är unikt för Falköping. Kommunen vinner på att samverka, skapa nätverk och mötesplatser för att åstadkomma detta.

Delmål: att verka för att det finns bra och tillgängliga ytor för rekreation i kommunen.

Aktiviteter:

Park/Gata har tagit fram en ny blomsterplan inför 2022 och den har verkstälts under denna sommar. Blomsterplanen syftar till att ha ett gemensamt gestaltungsuttryck som kan varieras från år till år och den innebär ett nytt sätt att skapa en större attraktionskraft med attraktiva miljöer för invånare. Blomsterplanen har till uppdrag att skapa gestaltade miljöer i Falköping såväl som övriga tätorter i kommunen. Under denna sommar har riktade insatser mot yttertätorterna gjorts med bland annat utsättning av blomsterträd.

Värdeskapande stads- och landsbygdsmiljöer
För att stärka attraktiviteten ska kommunen arbeta för att försköna stads- och landsbygdsmiljöerna och därmed göra det offentliga rummet till en nära, trygg och inspirerande miljö med mötesplatser.

Delmål: att det ska finnas välskötta grönytor som kan fungera som naturliga mötesplatser.

Aktiviteter:

För Park/Gata fortsätter arbetet med att ta fram en ny gröstrukturplan. En konsult har upphandlats som under sommaren genomfört en inventering av alla ytor som ingår i planen. En annan konsult har fått uppdraget att ta fram den nya gröstrukturplanen. Grönstrukturplanen förväntas antas i mars 2023.

Under 2022 tecknades avtal med Trafikverket om arrende för stationsområden i Floby och Stenstorp. Detta med anledningen av att drift och underhållet varit bristfälligt under flera år och kommunen har nu för avsikt att öka denna skötsel.

Projektet ombyggnation av stadskärnan i Falköping har nu gått in i byggfas och den första etappen byggdes klart under 2022. Nästa etapp ska startas under våren 2023 vilket innebär upprustning och nya naturliga mötesplatser i det centrala Falköping.

Delmål: att befintliga och tillkommande byggnader sköts med framförhållning för att säkerställa en bra livslängd och trevliga fungerande lokaler över tid.

Aktiviteter:

Vid projekteringar av nya byggnader är fastighetsförvaltare och driftschef med för att lämna synpunkter på materialval och olika lösningar för att fastigheten ska kunna skötas på ett bra sätt över tid och säkerställa bra lokaler till de olika verksamheterna.

För det befintliga fastighetsbeståndet arbetar fastighetsförvaltarna aktivt med rullande femårsplaner för det planerade underhållet med samma syfte. Förvaltarna håller nu på med implementering av nytt verksamhetssystem som syftar till att på ett tydligare sätt visualisera underhållsskulden.

Lokalgrupperna arbetar aktivt med att se vilka behov som verksamheterna har framöver på både kort och lång sikt i syfte med att få till en effektiv användning av våra lokaler.

Städavdelningen fortsätter att delta i processer vid om- och nybyggnationer så att städrum och städcentraler byggs och utformas för att beakta lokalvårdarnas arbetsmiljö. Även val av mattor, utformning av entréer m.m. är att beakta, då det påverkar den framtida städningen i lokalerna och dess kostnad. Städavdelningen arbetar långsiktigt för en bra städning av lokalytor för att bibehålla bra livslängd på slitytor etc.

En hållbar kommun med goda kommunikationer
Attraktiviteten för landsbygdsboende ska stärkas ytterligare genom fortsatta satsningar på utveckling av infrastruktur.

Kommunen ska bidra till att minska klimatpåverkan och skapa ett hållbart energisystem som bygger på lokala och förnybara resurser och aktivt arbete med hållbara livsstilar. Falköpings kommun ska vara en fossilfri kommun år 2030.

Delmål: att trygga färdvägar för gångtrafikanter och cyklister ska främjas.

Aktiviteter:

Park/Gata har under 2022 arbetat i ett projekt för att skapa trygga gång och cykelvägar till Mössebergsskolan. Detta arbete är nu klart och har inneburit säkra passager längsmed Danska vägen och ombyggnation av Bestorprondellen samt Scheelrondellen.

Delmål: att kommunens byggnader ska konverteras/byggas om till fossilfri uppvärmning

Aktiviteter:

Fastighetsavdelningen arbetar aktivt med att konvertera om kommunens byggnader vid varje projekt. Idag har fastighetsavdelningen konverterat 92% av kommunens fastigheter till fossilfri uppvärmning. Endast nio fastigheter återstår att åt-

gärda. Dessa byggnader är under utredning och åtgärder planeras in kommande år. En lösning för skolan i Odensberg pågår i form av en konvertering till bergvärme, vilket ska vara klart våren 2023.

Hulesjöns avloppsverk- och biogasanläggning värms sedan många år upp av fossilfri biogas.

Delmål: att förvaltningens fordonsflotta/maskinpark ska konverteras till fossilfri drivning

Aktiviteter:

Förvaltningen tittar på en lösning med övergång till HVO³-drivna fordon och investeringar i laddstolpar.

Park/Gata har inte vidtagit några konkreta åtgärder under 2022. Detta då arbetet innebär att många beslut måste fattas initialt då nödvändig infrastruktur saknas i form av till exempel laddstolpar. Beslut om finansiering saknas för finansiera inköp av fordonen, anläggandet av laddstolpar samt eventuella merkostnader i driften.

Det finns ett beslut om att ta fram en laddinfrastrukturplan med start 2022. Uppdraget är tilldelat kommunledningsförvaltningen där representanter från samhällsbyggnadsförvaltningen ingår.

Fastighetsavdelningen påtalar att den största delen av avdelningens fordon går idag på bensin och diesel. En liten del går på biogas. Avdelningen arbetar för att konvertera fordonsflottan löpande i syfte att uppnå målet.

VA-avdelningens fordonsflotta består av arbetsfordon som idag går på bensin eller diesel samt två personbilar som går på gas/bensin.

Samhällsbyggnadsförvaltningens samtliga avdelningar efterfrågar och avvaktar bearbetning av konkreta krav vid upphandling och leasing av fordon i enlighet med kommunens klimatstrategi.

Attraktiva stads- och landsbygdsmiljöer med bra bostäder

Människan ska vara utgångspunkt i samhällsbyggnandet och medborgarnas kvalitativa värden ska sättas i fokus i skapandet av attraktiva stads- och

³ Hydrerad vegetabilisk olja

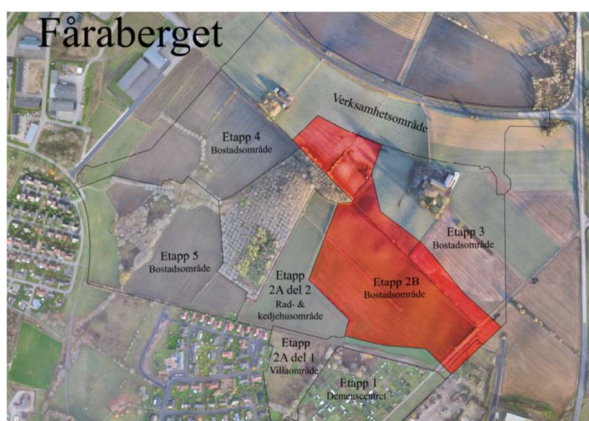
landsbygdsmiljöer. Att ha en bostad i en väl fungerande boendemiljö ökar möjligheterna att klara andra delar såsom utbildning, arbete och fritid.

För att vara en attraktiv kommun att bo i ska kommunen ta vara på samspelet mellan stad och land. Landsbygdens värden i form av naturskönt boende, företagande, rekreativa kvaliteter och ekosystemtjänster ska samspela med de olika tätorternas service, handel och kommunikationsmöjligheter. Naturens värden, den biologiska mångfalden och resurser skapar en levande landsbygd när de tas tillvara och utvecklas.

Delmål: att tillsammans med andra förvaltningar verka för att skapa fungerande boendemiljöer avseende infrastruktur och utomhusmiljö.

Aktiviteter:

Det nya bostadsområdet på Fåraberget, etapp 2B, som påbörjades under 2021 av Park/Gata har under 2022 färdigställts. Etappen innehåller ca 40 småhustomter, flerbostadshus och en förskola. Majoriteten av tomterna är nu redo för försäljning.

VA-avdelningen har fått LONA bidrag⁴ för att bygga nya våtmarker i Vartofta. Våtmarken ska hantera dagvatten från Vartofta samhälle och är en del av

⁴ Den lokala naturvårdssatsningen, LONA, är ett bidrag som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsgemenskap till

projektet med reinvestering av VA-nät samt upprustning av samhället inför förändrat klimat.

Delmål: att ta tillvara matavfall samt restprodukter från jordbruket, för att skapa biogödsel och biogas för att värna miljön och människors hälsa samt bidra till en levande landsbygd.

Aktiviteter:

Biogasanläggningen tar emot och behandlar matavfall från Falköping, Skara, Vara, Herrljunga och Vårgårda, därutöver rötas matavfallsslurry från Göteborgsområdet. Utöver matavfall rötas flytgödsel samt fettavskiljarslam och restprodukter från sprittillverkning. Biogödseln är godkänd som EU-ekologiskt gödselmedel och avsätts till lantbruket.

Biogödseln har under året certifieras enligt SPCR120-av certifieringsorganet RISE. Certifieringen innebär att rötresterna från anläggningen är godkända för användning till biogödsel i jordbruket

Falköpings kommun vann matavfallsupphandlingen vilket innebär säkrat substrat i minst två år framåt men också större gasmängder som det behövs avsättning för. Avsättningsmöjligheter saknas i tillräcklig mängd idag. Biogasgruppen som leds av kommundirektören träffas varannan vecka för att prata om framtiden av biogas samt utreda möjligheter till ökad avsättning för gasen.

Utöver ovanstående delmål

Aktiviteter:

Förvaltningen lyckades med att få tre stycken nomineringar till det årliga stadsbyggnadspriset. Vi deltog med Tåstorp demensboende, Plantis och Fårabergsparken.

Kostavdelningen arbetar aktivt med att minska de mängder av matavfall som vi levererar till biogasanläggningen, även om målet för själva anläggningen är att samla in mer.

nytta för naturvård, friluftsliv och folkhälsa. LONA-bidrags söks hos Naturvårdsverket.

- Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll
- Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar
- Negativ trend = vi är på väg åt fel håll

Kommunikativ indikator	2019	2020	2021	2022	Trend
Har beslutade grönytteplaner följts? (ja/nej)	Ja	Ja	Ja	Ja	
Gång- och cykelvägar som byggts ut. (totalmeter)	1 03 624	1 06 394	1 07 029	1 07 179	
Andel av TN:s fordon med fossilfria drivmedel, helt eller delvis. (%) ¹⁾	iu	iu	26	26	
Andel av kommunens fastigheter (objektsnivå) som har fossilfri uppvärmning. (%) ¹⁾	iu	iu	89	92	
Mängden behandlat rötbart organiskt material ökar. (Ton)	5 901	5 280	5 789	8 565	
Mängden producerat klimatneutralt bränsle från organiskt avfall ökar. (MWh)	4 264	4 032	3 924	6 014	

¹⁾ Ny kommunikativ indikator från och med 2021

Motivering till målbedömning:

Förvaltningen har arbetat mycket med vår fysiska miljö och fått bra resultat i dessa arbeten.

Omställningstakten till fossilfritt har dock inte varit speciellt hög då året inneburit en avvaktan på erforderliga beslut som är direkt vägledande i arbetet.

Målbedömning

Mindre God	Godtagbar	God	Mycket god
		X	

Mål 3 – Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

Falköping – en drivande aktör

Falköpings kommun ska vara och upplevas som en kreativ och drivande kommun som skapar goda förutsättningar för nya företag, nya etableringar och befintliga företag.

Förvaltningen har även en ambition att försöka bidra till en utveckling av näringar inom den gröna sektorn samt öka medvetenheten kring hållbarhetsfrågor.

Delmål: att förvaltningen på olika sätt främjar företagets möjlighet att delta i upphandlingar

Aktiviteter:

Park/Gata har haft informationsmöten gällande upphandlingar inom asfalt, lastbilstransporter, vinterväghållning, markentreprenader och grus. Avtal har tecknats under andra tertialen 2022.

VA-avdelningen har genomfört upphandling av markarbeten tillsammans med Park/Gata. Avdelningen genomför dessutom upphandling av VA-arbeten. Lokala dialogmöten genomfördes förra året inför denna upphandling. Även upphandling av bevakningstjänster på skyddsobjekt har genomförts.

Upphandling av slamtransporter, avsättning av biogödsel och spolning av kommunala VA anläggningar håller på att genomföras i egen regi (ej tillsammans med andra).

Falköpings kommun gick med i Sinfra, en ekonomisk förening inom försörjningssektor, som genomför olika upphandlingar på varor och produkter inom branschen. Det är ett alternativ att i vissa fall att kunna använda sig av deras tjänster för att på så sätt kunna minska antalet av egna upphandlingar och den administration som dessa innebär.

Fastighetsavdelningen har under årets första kvartal tecknat nya ramavtalsupphandlingar för hantverkstjänster samt konsulttjänster inom arkitektur. Informationsmöten inför dessa upphandlingar

hölls under 2021. Under hösten genomfördes upphandling runt elmateriel tillsammans med andra kommuner.

Kostavdelningen har i samarbete med kommunens landsbygdsutvecklare och näringslivschef, arbetat aktivt för att kunna sluta avtal med lokala livsmedelsföretagare, för att främja deras förutsättningar till utveckling. Under denna period har mejerivaror upphandlats och avtal tecknats med lokal leverantör.

Infrastruktur som möjliggör etableringar

Falköping har ett strategiskt kommunikationsläge vid västra stambanan och en god infrastruktur som ska användas och utvecklas för att stärka Falköpings attraktivitet. Detta skapar förutsättningar för logistikutveckling, nyetableringar och stärker befintligt näringsliv. En infrastruktur med hög ambitionsnivå påverkar utvecklingen av företagande.

Delmål: att förvaltningen arbetar för att långsiktigt utveckla infrastrukturen i kommunen vad det gäller gator, gång- och cykelbanor, ledningsnät för vatten och avlopp samt Marjarp.

Aktiviteter:

Park/Gata har under året startat ett projekt i form av utbyggnad av Sikagårdsgatan på Fåraberget för att skapa nya möjligheter till nya etableringar. Här ska det finnas tomter redo för försäljning under våren 2023. Även projektet vid Bredängsgatan i Stenstorp med syfte att skapa infrastruktur för att kunna sälja nya industritomter är klart och möjliggör därmed för nya etableringar i Stenstorp.

På Marjarp har produktionen nu påbörjats av överlämningsbangård samt dryport-spår 5. Detta innebär att kapaciteten nu ökar och förutsättningarna för att utveckla Falköping som en logistikcentral fortsätter och har inneburit att företag på området vågat satsa och tagit beslut om stora investeringar 2022.

VA-avdelningen har kontinuerliga reinvesteringar i VA-nätet. I år renoverades dock bara 0,5 % av ledningsnätet. En del av reinvesteringsbudgeten blev kvar i år. Detta beror på resursbrister i organisationen. VA-avdelningen har fått många nya krav från myndigheter och även en del nya investeringsprojekt vilket gjort att resurserna har omprioriterats.

Under våren har dricksvattenledningen till Kinnarp renoverats, ca 500 m har bytts ut. Ledningen var läckdrabbad med många rostangrepp.

Motivering till målbedömning:

Vi klarar vår tidsgränser för att möjliggöra för att företagens tidsplaneringar kan hållas avseende deras nyetableringar/expanderingar.

Investeringsstakten har dessutom varit högre år 2022 än 2021 vilket inneburit större utmaningar för kommunens del.

Under våren har den nya pumpstationen i Vartofta-Åsaka byggts. Anläggningen ska pumpa spillvatten mellan Kätilstorp och Vartofta. Projektet avslutades efter sommaren och nu pumpas största delen av spillvattnet till Falköping.

VA-avdelningen relinade 2,8 km av avloppsledningar. Relining av ledningar är ett miljövänligt alternativ till förnyelse av ledningar då ingen grävning behövs, vilket sparar miljö, tid, pengar men även minskar störningar i trafik och framkomlighet till allmänhet och verksamheter.

Målbedömning:

Mindre God	Godtagbar	God	Mycket god
		X	

Mål 4 – Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillsitsbaserad styrning

Verksamheterna är till för kommuninvånarna

Förvaltningen ska ses som möjliggörare och möta utmaningar med mod, nytänkande och samarbete. Förvaltningens alla verksamheter och varje medarbetare bidrar till en god kvalitet genom att alla behandlas lika och rättvist och att relationerna kännetecknas av öppenhet, respekt och ett gott bemötande

Utifrån detta ska förvaltningen skapa goda förutsättningar för att utveckla och tillhandahålla service och tjänster med hög kvalitet och bra bemötande, som utgår från helheten och förenklar vardagen för medborgarna

Delmål: att förvaltningen på olika sätt tar reda på vad förvaltningens kunder önskar och hur nöjda de är med förvaltningen.

Aktiviteter:

Park/Gata har deltagit i en brukarundersökning "Kritik på teknik", som genomförts av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), under första tertialen 2022. Resultatet visar på att invånarna i Falköping är relativt nöjda med den service som Park/gata ger gällande skötsel av gator, cykelbanor, torg och parker. Särskilt tydligt märks det på resultat för standarden på gator där 41% av Falköpings invånare är nöjda jämfört med snittet på endast 33% i de andra deltagande (95 st) kommunerna och lekplatser där 76% av Falköpings invånare är nöjda jämfört med snittet på 64% i de andra deltagande kommunerna. Det enda mätta värdet som inte ligger över snittet är nöjdheten med snöröjning som ligger på 59% och snittet för andra deltagande kommuner är 60%.

För ett par år sedan genomförde fastighetsavdelningen en kundundersökning som avdelningen nu

arbetar utifrån. Dialoger genomförs kontinuerligt på lokalgruppsmöten i syfte att fånga in synpunkter och önskemål i ett tidigt skede. Lokalgruppsmötena är den främsta kontaktytan för att fånga upp åsikter och önskemål.

Städavdelningen arbetar genom samverkan med verksamhetsansvariga. Det sker genom kontakter, besök direkt på plats samt städråd. Ett arbetssätt som avdelningen arbetat med över tid och som bygger på tillit mellan städavdelningen och verksamheterna. Vid dessa möten fås återkoppling i realtid och goda relationer byggs.

Under årets inledande månader har städråd hållits på ett antal förskolor. Under hösten planerades det för städråd på äldreboenden men dessa har av olika anledningar inte kunnat genomföras och istället har ytterligare städråd på skolor hållits. Städråd med äldreomsorgen kommer ånyo att boka in under år 2023.

Under 2022 skickade städavdelningen ut en enkät till kommunens äldreboende med frågor om nöjdhet och samarbete. Svarefrekvensen blev 77,8 %. Svaren visar på att mer än 85,7 % av de tillfrågade är nöjda med det som utförs och att samarbetet med lokalvårdarna är bra och/eller mycket bra. Samarbetet med städavdelningen ses som övervägande bra eller mycket bra.

Kostavdelningen arbetar för att utöka samarbetet med "kund"-förvaltningarna som avdelningen servar med mat/måltider. Avdelningen bjuder in till måltidsråd med elever på skolorna, bidrar med sin kompetens i utbildningssammanhang och deltar i brukarråd inom äldreomsorgen.

VA-avdelningen har en kundtjänst som är öppen fyra dagar i veckan och som är en personlig väg in för våra abonnenter och medborgare att ta kontakt

med VA-avdelningen. Här fångas många synpunkter in som bearbetas på olika sätt inom avdelningen.

I somras uppmärksammades VA avdelningen som bäst på tillgänglighet i en stor artikel i branschens största tidning Cirkulation. Tidningen gjorde en test med wallraffa metod (anonymt) bland 15 kommuner. I undersökningen fanns bl.a. Malmö, Linköping, Sundsvall, Danderyd, Essunga m fl. Tidningen mailade kommunen med olika abonnentfrågor, ringde upp kundtjänsten på VA och till slut letade de på hemsidan efter uppgifter.

Tidningen kom till slutsatsen att Falköping var bäst i test. Det tog bara 40 sekunder för tidningen att hitta rätt kontaktväg i organisationen, 26 minuter att få ett utförligt och bra svar på frågan via e-mail som uppenbarligen inte var ett inkopierat standard svar, ingen väntetid i telefon när man ringde kundtjänsten och inga problem att få namn och telefonnummer på VA-kunniga för tekniska frågor.

En lärande och utvecklande verksamhet

En lärande och utvecklande verksamhet bygger på flera delar.

En stor bit i detta är att kunna rekrytera kvalificerad personal till olika arbetsuppgifter samt att kunna behålla befintlig kompetent personal.

Delmål: att samarbete med kommuninterna och externa utbildare ska finnas för att på så sätt säkerställa att personer utbildas med de spets- och breddkompetenser som behövs nu och framöver inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

Aktiviteter:

Förvaltningen har som vanligt tagit emot ett relativt stort antal sommarpraktikanter. Förhoppningsvis skapar dessa praktikplatser intresse hos några av de unga att vidareutbilda sig inom något av förvaltningens arbetsområden/professioner.

Förvaltningen tar dessutom emot andra typer av praktikanter, både interna och externa.

Städavdelningen tar emot både interna och externa praktikanter. Antalet varierar under året och styrs av efterfrågan. I samarbete med AME tillhandahålls platser för Connect 2.0 samt så kallade Extratjänster. Vid årsskiftet till 2023 kvarstår tre praktikanter

på dessa platser. Dessutom finns en återkommande extern yrkesutbildning inom lokalvård där ca 10-12 studenter per år gör sin praktik hos städavdelningen under fyra veckor åt gången.

Fastighetsavdelningen har under hösten haft två personer på yrkespraktik till blivande fastighetsförvaltare via en yrkeshögskola.

Kostavdelningen har under året tagit emot sommarpraktikanter, lärlingar och studerande på kockutbildning. Detta bidrar till en försiktig analys av vilken kompetens som kan erbjudas avdelningen i samband med nyrekrytering.

VA har haft en LIA-praktikant (Lärande i arbetet, högskolenivå) under året.

Förvaltningen har i samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en ny organisation, i enlighet med arbetsmarknadsstrategin, rörande "Gröna jobb". De båda förvaltningarna har gemensamt anställt en arbetsledare för att arbeta med cirka 20 personer i arbetsmarknadsåtgärder inom enklare "gröna jobb", såsom röjning av leder, grönyteskötsel och ogräsbekämpning

Delmål: att säkerställa att relevant kompetensutveckling för all personal erbjuds kontinuerligt.

Aktiviteter:

Förvaltningen har genomgående dialog mellan närmsta chef och personal där man diskuterar olika möjligheter till kompetensutveckling. Kompetensutveckling tas upp vid varje utvecklingssamtal och diskuteras även vid varje avdelnings APT. Kommunens interna utbildningskalender innehåller ett bra utbud av utbildningsmöjligheter som dessutom kompletteras med relevanta externa utbildningar efter behov.

Under hösten ordnade VA-avdelningen en utbildning om olje- och fettavskiljare, som en del i kompetenshöjning inom kommunen. Personal från VA avdelningen och fastighetsavdelningen närvarade.

Den planerade grundutbildningen i lokalvård med möjlighet till PRYL-certifiering⁵ för berörda lokalvårdare har påbörjats. Under våren avslutades den digitala utbildningen i yrkessvenska för lokalvårdare som startade hösten 2021.

Fortbildning till alla medarbetare inom kostavdelningen ställs till förfogande både genom inspiration internt inom avdelningen men också med hjälp av externa aktörer.

Under hösten har alla medarbetare genomgått fortbildning i livsmedelshygien och en två-dagarskonferens under rubriken "Vårdskap – Människan, måltiden och mötet".

VA-avdelningen har under våren haft ett antal processmöten för att ge driftpersonalen på reningsverken möjlighet att ställa frågor och lyfta problem kopplat till processen i anläggningarna. Driftkontroller och IT-ingenjör har vid varje tillfälle fördjupat sig i specifika processdelar för att ge driftpersonalen ökad kunskap och förståelse för processens komplexitet. Mötena är ett resultat av utbildningsinsatser som gjorts för att utbilda och utveckla personal inom verksamheten, speciellt med tanke på att nya drifttekniker har anställts under året.

Nya medarbetare på VA-avdelningen har gått introduktionskurs för nyanställda. Under mars har VA-avdelningen bjudit in HR-avdelningen för att hålla medarbetarutbildning till all personal. VA-chefen och driftchefen gick på intern arbetsmiljöutbildning med Ö9-kommunerna (digitalt). Det är en del av arbetsmiljöarbetet på avdelningen. Personalen utbildas ständigt, genom olika kurser men även genom utvalda mindre studiebesök och samarbete med andra kommuner.

I början av juni gjorde VA avdelningen en resa till Stockholms Vatten där vi besökte Karl XII pumpstation samt Stockholms Vattens VA-lager. Det var en givande och uppskattad resa.

VA-chefen och driftkontroller övervakar alla förändringar i lagstiftning samt arbetet med kris och beredskap. Under hösten har flera konferenser och seminarier besökts för att omvärldsbevaka händelser i VA sektor.

Fastighetsavdelningen har under hösten genomfört en utbildning i hjärt-, lungräddning. (HLR).

⁵ PRYL står för PProfessionellt Yrkesbevis Lokalvårdare. Svenska Special Certifieringar AB (SSC) certifierar i dag i enlighet med kravspecifikationen PRYL

Fortbildning sker löpande efter behov inom olika områden.

Park/Gata genomför kompetensutveckling för personal kontinuerligt. Då det på senare år blivit svårt att rekrytera personal med den bredd som krävs för en anställning i kommunen har Park/gata själva fått stå för denna kompetensutveckling. Bredden som ofta saknas och som efterfrågas i våran organisation är maskinförare med C-körkort och Yrkesförarbevis (YKB) samtidigt som maskinföraren är en kompetent anläggare med Svenskt Vattens diplomkurser eller har rätt parkkunskaper för tex beskärning av träd.

Delmål: att förvaltningen jobbar aktivt med tillitsbaserat ledarskap och arbetar för en god arbetsmiljö som leder till att personalen trivs och vill vara kvar inom förvaltningen.

Aktiviteter:

Förvaltningen arbetar för att skapa tydliga ansvarsområden och många kontaktytor för dialog mellan yrkesgrupper för att skapa bra arbetsflöden. Eventuella problem hanteras när de dyker upp. Detta skapar en trygg arbetssituation.

Fyra avdelningar (Park/Gata-, kost-, städ- och VA-avdelningen) har numera grupper för Lokal SAM-verkan (LOSAM). Arbetsmiljöfrågor lyfts i olika sammanhang, på APT-möten, LOSAM och skyddsronder, både fysiska och psykiska.

Fastighetsavdelningen arbetar med en tydlig struktur som grundar sig i stort ansvar och förtroende för varandra. Avstämningar genomförs vid APT-möten och efter behov.

Under hösten har VA-personalen haft en eftermiddag med HR-avdelningen där vi har pratat tillitsbaserad styrning, värdegrunder och kultur på arbetsplatsen. En uppföljning kommer att genomföras i januari där vi kommer att arbeta med konkreta mål.

Genom städavdelningens olika städråd skapas dialog med verksamheterna och det tillsammans med arbetet med det nära ledarskapet skapas förutsättningar som bidrar till en god arbetsmiljö. De olika

och standarden ISO/IEC 17024. PRYL utgör den norm för grundkompetens som en svensk lokalvårdare ska ha.

städgruppernas kompetenser och intresse för olika arbetsuppgifter fångas upp av arbetsledarna och används på bästa sätt för ökad trivsel och resultat.

En annan del är att förvaltningen ska ha ett långsiktigt perspektiv på sina verksamheter i syfte att skapa ett miljömässigt hållbart samhälle som tar miljö- och klimatansvar för att göra ett så litet klimatavtryck som möjligt.

Delmål: att optimera de system och processer förvaltningen har i förvaltningens verksamheter på ett så bra sätt som möjligt för att bli så ändamålsenliga som möjligt.

Aktiviteter:

Park/Gata har under året tagit fram ett nytt egenkontrollprogram för entreprenadarbeten i egen regi. Detta syftar till att de förhållningssätt som beskrivs i den "Tekniska handboken" efterlevs och kan kontrolleras.

Vid lokalgruppsmötena med olika verksamheter stämmer fastighetsavdelningen av vilka behov som finns. Avdelningen har även avsatt medel i för att kunna åtgärda de behov som finns i syfte att skapa ändamålsenliga lokaler.

Fastighetsavdelningens nya verksamhetssystem ska visa på vilket underhållsbehov som finns nu och vad som kommer framöver.

För städavdelningen är klimat- och miljöarbete ett fokusområde på arbetsplatsträffar under året, detta handlar bland annat om hur städavdelningen sorterar eget avfall (inte verksamheternas, det ansvarar de själva för). Avdelningen fokuserar även på arbetsmiljön kring handintensivt arbete för att minska risken för förslitningsskador och en arbetsgrupp kommer att delta i en riskbedömning. Detta arbete kommer att intensifieras under 2023.

Arbetet med att till verksamheterna mer tydliggöra vad de har för städnivåer och frekvenser i sina olika lokaler fortsätter för att resultera i ett återskapande av tidigare städavtal.

Städavdelningen utför kvalitativ städning och periodiskt rengöring vilket är viktigt för att inte få försämrade arbetsmiljöer och ökat slitage av kommunens fastigheter. Långsiktig hållbarhet nås med

medarbetare som har utbildning och kunskap inom professionen.

Kostavdelningen genomför systematisk uppföljning av de klimatavtryck avdelningen gör genom sin servering av måltider med olika komponenter.

Att minska matsvinnet har varit aktuellt under en lång tid och fortsätter så att vara. En liten minskning under 2022 men genererar ändå en minskning med cirka 600 kg.

Under hösten har energianvändning hamnat i fokus och avdelningens kök är en källa till hög energianvändning. Avdelningen har därför inlett arbete för att åstadkomma beteendeförändringar bland sina medarbetare för att minska energiförbrukningen.

Under våren har VA-avdelningen utfört läcksökning på tryckluftssystemet vid reningsverket för att spara på energi. Under sommaren genomfördes renovering av delar av bio-steget i reningsverket vilket är ett energibesparingsprojekt, detta då blåsmaskinen i processen är den som förbrukar mest energi.

Falköping ligger i Sverigetopp vad det gäller låga värden på dricksvattensvinn. Att ha ett dricksvattensvinn under 8 % är i världsklass så trots att den kommunikativa indikatorn visar på en negativ trend är det ett mycket bra resultat. Ett beslut om att minska ytterligare kräver kostnader och resurser som inte ekonomisk försvarbara. Det är dock en strävan att göra det som går med befintliga resurser.

Att ha som mål att varje år minska bräddningar är en utmaning. Bräddmängder varierar beroende på nederbörd och den kommunikativa indikatorn måste därför utvärderas utifrån det arbete vi gör på ledningsnätet. Bräddad volym i relation till total volym renat avloppsvatten är i Falköping näst intill försumbar. Vi mäter i promille och många andra kommuner i procent.

Under året har det tagits fram riktlinjer för projektering av VA-system. Riktlinjerna införlivas med befintlig Material och arbetspolicy i en teknikhandbok för VA arbete.

Delmål: att genom att göra bra inköp och upphandlingar, minska förvaltningens klimatavtryck och därmed öka vårt miljöansvar.

Aktiviteter:

Genomgående vid de upphandlingar som förvaltningen gör tittar man på exempelvis materialval i syfte att minska klimatavtrycken.

Städavdelningens upphandling av städkemikalier och städutrustning samordnas via Skövde upphandlingsenhet. I denna upphandling ingår flera kommuner i Skaraborg. Arbetet med granskning av kemiska hälsorisker har resulterat i en förbättring både avseende arbetsmiljön för lokalvårdare, men även till en minskad miljöpåverkan.

Kostavdelningen arbetar aktivt utifrån klimatstrategin och de klimatlöften kommunen avgett inom ramen för Västra Götalandsregionen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit beslut om att lägga krav för lastbilar inom förvaltningen ska vara EURO 6⁶.

Genom att använda relining av självfallsledningarna minskas klimatavtrycket vid renovering av VA-ledningar.

Processbaserat arbetssätt som stärker verksamheternas kvalitet

För att kunna dra fördel av hela kommunens kompetenser behövs fortsatt utveckling av samarbetet med andra avdelningar, förvaltningar och externa organisationer. Detta kan t.ex. ske genom mera processbaserade arbetssätt.

Utveckling och uppföljning ska ha sin utgångspunkt i verksamheternas kärnuppdrag och möta omvärldens förändringar på ett lämpligt sätt och efter medborgarnas behov.

Förvaltningen bör vara del av den stora utvecklingspotential som finns inom den digitalisering som sker i samhället. De digitala system och tekniska lösningar som nu utvecklas inom olika områden, ska verka för att verksamheterna blir mer effektiva, når sina mål och bidrar till att kvalitets-säkra de processer som säkerställer välfärden. Digitaliseringen anses som den enskilt största förändringsfaktorn i vår tid, och den påverkar alla delar av vårt samhälle. Den viktigaste resursen är

medarbetarna, deras omställningsförmåga, kompetens och kunskap.

Delmål: att tänka mer processbaserat runt förvaltningens kärnverksamheter och identifiera utvecklingsområden utifrån såväl medborgarnas behov och förväntningar, som lagställda krav.

Aktiviteter:

För Park/Gata drivs i stort sett allt arbete i processer som måste fungera. En viktig process som formaliserats under året och genomlysts är utbyggnaden och genomförandet av nya detaljplaner där Park/gata har en viktig roll. Formaliseringen bygger på att säkerställa att rätt instanser och kompetenser är med och granskar kommande detaljplaner för att säkerställa att ytorna som det sedan beslutas om, kan drifthållas och underhållas i framtiden samt att antagna utbyggda nya områden överlämnas korrekt till driften.

Fastighetsavdelningen arbetar enligt en tydlig process kopplat till projekt (projektdirektiv, förstudie, projektering, genomförande, avslut/förvaltning). Under hösten har avdelningen identifierat två processer att arbeta vidare med, dessa processer omfattar nyckelhantering och hyresavtal.

För befintliga byggnader pratar förvaltarna med verksamheten om verksamhetens behov och om sina underhållsplaner för att minska risken för felprioriteringar. Detta sker främst via lokalgrupperna. Detta arbete innebär även ett tydligare arbete med att i flerårsplanen få in behov från underhållsplanerna och verksamheternas behov, en process som har förtydligats under året.

Kostavdelningen arbetar konsekvent och systematiskt för att utöka samarbetet med övriga förvaltningar, för att öka möjligheterna att utnyttja den offentliga måltiden till annat än som "bara mat". Under 2022 deltog avdelningen vid ett rektorsmöte för att förklara bakgrunden till varför man serverar måltider som ser ut som de gör. Detta har därefter följts upp med deltagande på några skolors APT-möten för att göra även pedagoger medvetna.

(NOx) och partiklar som styr klassningen. Utsläpp av koldioxid (CO₂) ingår inte.

⁶ Euro 6 är en del av europeisk lagstiftning som syftar till att göra bilar mer miljövänliga genom att begränsa deras avgasutsläpp. Det är avgasutsläppen av koloxid (CO), kolväten (HC), kväveoxider

Avdelningens måltidsutvecklare har utbildat alla medarbetare inom socialförvaltningens särskilda boenden i vikten av näringsriktig mat för äldre.

VA-avdelningen har påbörjat ett arbete med att strukturera upp styrningen av verksamheten så att styrningen följer de uppsatta verksamhetsmålen. Det är mycket data som VA-avdelningen måste sammanställa inför miljörapportering och verksamhetsredovisning samt som hjälp i verksamhetsstyrning och övervakning. Det är viktigt att strukturera arbetet på så sätt att kvalitén säkerställs och att det finns data tillgänglig under hela året. Nya tekniker vad gäller övervakningen prövas i enlighet med strategin.

Städavdelningen har ett flexibelt arbetssätt för att kunna möta upp mot ändrade förutsättningar och nya önskemål med ibland mycket kort varsel.

Delmål: att med hjälp av omvärldsanalys se var och hur förvaltningen kan digitalisera sina tjänster och varor så att verksamheterna blir mer effektiva och mer kvalitetssäkrade.

Aktiviteter:

Park/Gatas verksamhet bygger till stora delar på en hög digitalisering. Det grundläggande uppdraget med ytor i driften är beskrivet i ett GIS-baserat lager i kommunens egen kommunkarta. Utförandet planeras och kvalitetssäkras genom ett GPS-baserat system (Mobiwin) som är installerat i alla fordon som deltar i driften. För uppföljning av kostnader gällande personaltid och tid för arbetsfordon så registreras detta digitalt i "Tidrapport" som är kopplat mot kommunens ekonomisystem.

Park/gata har börjat jobba mer med LORA system (överföring av sensorinformation via radionät). Bland annat har system installerats i flisdepåer för halkbekämpning runt om i staden för att kunna mäta nivåer och skicka signal till entreprenör om påfyllning.

Fastighetsförvaltarna tittar närmre på hur man kan arbeta vidare med underhållsplaner och hur dessa kan förtydligas ytterligare i syfte att skapa en tydlig bild av underhållsbehovet av kommunens byggnader. Fastighetsavdelningen har därför beslutat om och införskaffat ett nytt verksamhetssystem för förvaltarna, Planima, som nu är under implementering.

Städavdelningen följer utvecklingen av maskiner med robotiserad teknik för offentlig miljö/lokaler. Samverkan med verksamheter kommer behövas, samt en översyn av vilka av kommunens lokaler som har sådan utformning att det är möjligt med en installation.

Pandemin har "tvingat fram" en utveckling av kompetensen för medarbetarna inom kostavdelningen när det gäller digitala möten. Detta gynnar möjligheterna till fortbildning då man inte alltid behöver ta sig någon annanstans för att vara med på föreläsningar och träffa andra i motsvarande yrken.

Under senaste 10 åren har VA-avdelningen jobbat intensivt med digitalisering. Valvet har utvecklats till ett system som används inte bara för att lagra data, utan även som plattform för flödet av arbetsorder. Avdelningen jobbar även i det nya drift- och underhållssystemet Maint Master

- Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll
 Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar
 Negativ trend = vi är på väg åt fel håll

Från och med hösten 2020 redovisas kökens olika sorters svinn enligt den nationella metod som Livsmedelsverket lagt grunden till.

Kommunikativ indikator	2 020		2 021		2 022		Trend
	HT	VT	HT	VT	HT	VT	
Kökens kökssvinn ska minska (g/port)							
Förskola	12	11	9	9	10		
Skola	6	6	6	6	6		
Äldreomsorg	18	21	19	21	21		
Kökens tillagningsvinn ska minska (g/port)							
Förskola	29	26	25	24	24		
Skola	20	21	16	18	17		
Äldreomsorg	85	62	75	80	77		
Tallrikssvinnet i kökets matsalar ska minska (g/port)							
Förskola	16	15	18	16	19		
Skola	22	19	21	20	22		
Äldreomsorg	28	28	32	26	32		

- Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll
 Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar
 Negativ trend = vi är på väg åt fel håll

Kommunikativ indikator	2019	2020	2021	2022	Trend
Andel elever som är nöjda med maten ska öka. (%)	iu	iu	58,3	58,7	
Andel brukare i särskilt boende som är nöjda med maten ska öka. (%)	78,9	76,6	iu	79,7	
Andel brukare i ordinärt boende som är nöjda med maten ska öka. (%) ¹⁾	89,7	92,1	90,4	93,5	
Förbrukning av energi i ägda lokaler (kWh/m ²)	123	113	123	121	
Andelen kunder som är nöjda med fastlagd städskvalitet. (%)	iu	93,7 ²⁾	69,2 ³⁾	85,7 ³⁾	
1 % av VA:s lednings-nät renoveras årligen. (%)	0,84	0,8	0,5	0,5	
Svinnet av dricksvatten ska minska, andel svinn. (%)	5,3	5,7	3,4	7,6	
Bräddning (utläckage) av orenat avloppsvatten ska minska. (m ³ resp andel brädd i %)	2 083 /0,99	2 760 /1,13	974 /0,34	5 936 /2,3	
Antal kvadratmeter i ägda fastigheter (fastighetsavdelningen) (m ² BRA) ¹⁾	iu	iu	236 870	237 980	
Antal kvadratmeter i förhyrda fastigheter (fastighetsavdelningen) (m ² BRA) ¹⁾	iu	iu	44 629	43 388	
varav inom koncernen (m ² BRA) ¹⁾	iu	iu	15 066	16 421	
varav moduler (m ² BRA) ¹⁾	iu	iu	3 063	4 534	

¹⁾ Ny kommunikativ indikator från och med 2021

²⁾ Det är förskolor, bibliotek, museum och verksamhet inom Kompetens- och arbetslivsförvaltningen som tillfrågats, totalt 21 st. Svarsfrekvensen är 76 %

³⁾ Enkäten gick ut till grundskolor gällande förskoleklass till årskurs 6, Allebergsgymnasiet, Kulturskolan, SPC och Familjecentralen. Svarsfrekvensen är 91,7 %.

³⁾ Enkäten gick ut till äldreboenden. Svarsfrekvensen är 77,8%.

Motivering till målbedömning:

Vi har en låg personalomsättning som omfattar främst pensionsavgångar.

De utvärderingar som genomförts under året har över lag resulterat i goda och mycket goda resultat.

Avdelningarna tar emot en stor del praktikanter inom olika områden samt arbetar aktivt för att öka den digitala förmågan.

Målbedömning

Mindre God	Godtagbar	God	Mycket god
		X	

Personalredovisning

PERSONALREDOVISNING	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022
<i>Antal anställda</i>			
Tillsvidare anställda	328	324	331
Visstids anställda	18	9	15
Timanställda	50	45	50

Personalredovisning

Park/Gata

Park/gata har fastanställt två kombitjänster tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen. Avsikten är att tjänsterna kommer arbeta på Mösseberg under vintern (6 månader) och ersätta säsongsanställningar inom parkenheten under sommaren (6 månader).

I samband med uppstarten av arbetsmarknadsprojektet "Gröna Jobb" har de fem anställningar kopplade till detta förts över till Kultur- och fritidsförvaltningen

Det finns idag en ej tillsatt tjänst inom enheten för anläggningsservice.

Kost

Under 2022 har en kökschef och biträdande kostchef valt att lämna verksamheten för andra uppdrag. Avdelningen har valt att låta dessa båda tjänster övergå till mer av operativ karaktär och rekryterat två kockar för att stärka den resurs som står till förfogande när den ordinarie personalen av någon anledning inte är i tjänst.

Avdelningen strävar efter att alla medarbetare ska ha en rimlig arbetsbelastning och att arbetsmiljön för alla medarbetare ska hålla sig på en bra nivå.

På grund av barn- och utbildningsförvaltningens beslut om omfördelning av de 15 timmar barnomsorg som alla har rätt till, har viss utökning av personaltid krävts på några förskolor. Utöver det har avdelningen också anställt medarbetare att servera lunch i det annex till skolrestaurangen på Högstadium Centrum som skapats i skolans tidigare aula.

Att inte kunna rekrytera personal på deltid får konsekvensen av att tid går "förlorad" när medarbetare måste transportera sig mellan olika arbetsplatser under en dag. Denna tid skulle annars kunna användas för att utveckla verksamheten.

Fastighet

Fastighetsavdelningen har inga personalförändringar under 2022. Investeringstakten är hög och fokus på fastighetsstrategiska frågor och klimat förväntas öka framöver.

Städ

Städavdelningen förändras i takt med ny-, till- och ombyggnationer vilket följer den fleråriga investeringsplanen. Dimensionering och rekrytering av personal måste anpassas. Personal erbjuds utökad arbetstid upp till heltid och i övrigt återbesätts tjänster vid behov. Under året har tillfälliga personalomläggningar påverkats främst vid ombyggnaden av Frökingsgården i Kinnarp och byggnationen av modulskola i Odensberg där om- och tillbyggnad av förskola och kök fortfarande pågår. Avdelningen har haft sex pensionsavgångar samt två som slutat på egen begäran. Dessa har främst gällt personal som arbetat deltid. Det innebär att personalsammansättningar setts över, heltider möjliggjorts och även arbetsplatsbyten har skett.

VA-avdelningen

VA-avdelningen hade en pensionsavgång som ersattes under 2021, samt en uppsägning innan sommaren. Den tjänsten har tillsatts och kommer på plats under våren 2023. Personalsituationen på driftenheten har varit ansträngd p.g.a. underbemanning då det är en svår arbetsmarknadssituation vad gäller specialkompetens inom VA. Alla krav från myndigheter de senaste åren samt omvärldsläge gör att prioriteringar i verksamheten måste göras för att kunna hantera tillkommande arbete. VA-avdelningen kommer med detta att erbjuda en tidsbegränsad tjänst för att kunna frigöra mantid för kommande omfattande projekt och renoweringar. Personalen på avdelningen arbetar hårt för att komma i mål med uppdragen.

Biogas

Rekrytering av ny tjänst som ersätter pensionsavgång har gjorts. Tjänsten är heltid och fördelad mellan biogas och avfall.

Kompetensförsörjning

Park/Gata

Det finns idag en ej tillsatt tjänst inom enheten för anläggningservice. Denna tjänst har annonserat vid två tillfällen utan resultat. Kompetensförsörjningen av anläggningsverksamhet är starkt konkurrensutsatt av den privata sektorn men även av andra kommuner som har stort behov inom bland annat VA renoveringen.

Kost

Svårigheter föreligger i att hitta medarbetare med rätt kompetens. I det inledande skedet av pandemin var tillgången på kompetenta kockar stor men allt efter vad tiden gått har den tillgången minskat till ett minimum.

Som ett sätt att visa på att de offentliga måltiderna erbjuder goda arbetsvillkor tillhandahåller avdelningen både lärlingsplatser och praktikplatser av annan karaktär.

Fastighet

Nytt verksamhetssystem kommer implementeras under hösten, det ska effektivisera och tydligare visualisera underhållsbehovet av kommunens fastigheter. Detta medför att prioritering av arbetsuppgifter måste göras för att hitta en rimlig arbetsbelastning.

I syfte att hitta en rimlig arbetsbelastning har avdelningen nyttjat LIA-praktikanter under hösten som läser till fastighetsförvaltare samt omfördelat uppgifter inom avdelningen.

Städ

Städavdelningens målsättning är att samtliga lokalvårdare har grundläggande lokalvårdsutbildning med möjlighet till PRYL-certifiering. Ytterligare en till två dagars fortbildning sker per år.

VA-avdelningen

Under 2022 har det bildats en lokal samverkansgrupp, LOSAM, som träffas månadsvis och behandlar arbetsmiljöfrågor. I gruppen lyfts frågan kring kompetensförsörjning. Avdelningen har under flera halvdagar arbetat med tillitsbaserad ledning och styrning. Innan sommaren reste VA-avdelningen till Stockholm på besök till Stockholms Vatten och Avfall.

Under våren har driftkontrollern på VA-avdelningen hållit i intern processutbildning för personal som jobbar med drift på reningsverk.

En av medarbetarna har under de senaste två åren utbildat sig till VA-projektör. Det är viktigt att kompetensen behålls inom avdelningen och att medarbetare får chansen att växa och utvecklas för att fortsatt vara en attraktivt och stabilt arbetsgivare.

Kompetensbehov och kompetensförsörjning lyfts vid utvecklingssamtal med alla medarbetare. Det är viktigt att skapa utrymme i verksamheten för att kunna ha tid för utveckling och kompetenshöjning.

Biogas

Personal som jobbar med biogas är anställda på VA-avdelningen och ingår i avdelningens kompetensplanering och kompetensförsörjning. Miljöingenjör som jobbar med biogas har gått relevanta kurser under året som är viktiga för verksamheten.

Personalmässiga förändringar under år 2022 jämfört med personalplaneringen

Park/Gata

Park/gata har tillsatt en anläggningschef för att renodla rollen med anläggningsprojekt som utförs i egen regi.

Kostavdelningen

På grund av barn- och utbildningsförvaltningens beslut om omfördelning av de 15 timmar barnomsorg som alla har rätt till, har viss utökning av personaltid krävts på några förskolor.

Utöver det har avdelningen också anställt medarbetare att servera lunch i det annex till skolrestaurangen på Högstadium Centrum som skapats i skolans tidigare aula.

Två administrativa tjänster är konverterade till anställningar som kock.

Fastighet

Inga förändringar har skett under 2022.

Städ

Utöver plan har avdelning i december börjat städa dagverksamhet på Bergsliden 2. Städning av Camping ligger också utanför ordinarie verksamhet.

VA

Antalet tjänster på VA-avdelningen följer planen.

Biogas

Antalet tjänster på biogasen följer planen.

Förväntad utveckling

Kost

Beroende på utvecklingen av antalet måltidsbarn inom kommunens förskolor kan ytterligare utökning av personaltid komma att krävas för att upprätthålla en rimlig arbetsbörda för den berörda kökspersonalen. Till exempel har Mössebergs förskola utökats med en avdelning i ett annex och en plan finns inom barn- och utbildningsförvaltningen för en ytterligare avdelning på Floby förskola.

Fastighet

Under 2023 kommer driften behöva utökas på grund av utökad fastighetsbestånd.

Städ

Kompetenshöjning i ny teknik kommer vara aktuellt vid införandet av robotiserade kombiskurmaskiner. Maskinerna ska ses som ett komplement. Det krävs även fortsättningsvis tömning/påfyllning av vatten samt rengöring av dessa. I framtida byggnationer är det av vikt att utforma lokaler så det

möjliggör införande av olika robotiserade maskiner för lokalvård. Platåskolan och kommunens planerade köp av Fredrikbergskyrkan är några exempel som kan komma påverka avdelningen då lokalvården ingår i den framtida driften.

VA

Nya lagkrav vilka medför utökning av verksamheten samt förändringar i organisationen medför mer arbete för personalen på VA avdelningen. En genomgång av behov kommer att göras under våren 2023 då ett behov av utökning på VA avdelningen befaras redan idag.

Biogas

En hel tjänst arbetar med drift på biogasanläggningen medan 2/3 delar av en tjänst arbetar med styrning, ekonomi, tillsyn, regelverk, certifieringen, upphandlingar och andra kontakter. Under 2022 har VA-chef lagt ner en hel del arbete och tid på frågor som är kopplade till biogas.

Trädklippning med arm

Frånvaro

Sjukfrånvaro för samtliga anställda per avdelning inklusive anställda med timlön (sjuktimmars av tillgänglig ordinarie arbetstid). Hälsotalen redovisas från och med 2022 enligt följande:

1. januari- april
2. januari-augusti
3. januari-december (årsredovisning)

Syftet med denna redovisning är att se förändringen över året.

Gröna siffror innebär förbättring, röda siffror försämring och svarta ingen större skillnad mot samma period föregående år.

Av Samhällsbyggnadsförvaltningens medarbetare har 27,19 % ingen sjukfrånvaro alls under 2022 (35,92 % 2021) och 20,7 % har 1-5 sjukfrånvardagar 2022 (18,8 % 2021).

Den totala sjukfrånvaron 2022 för Samhällsbyggnadsförvaltningen är 7,5 % och den totala sjukfrånvaron för hela kommunen är 7,9 %.

Coronapandemin påverkar året 2022 också även om svårt sjuka minskar så gäller ändå att stanna hemma med förkylningssymtom. Detta har sannolikt påverkat statistiken gällande sjukfrånvaron totalt.

Sjukfrånvaro samhällsbyggnadsförvaltningen 2022

	2021	2022	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Män 2021	Män 2022	Varav över 60 dgr 2021	Varav över 60 dgr 2022	- 29 år 2021	- 29 år 2022	30 - 49 år 2021	30 - 49 år 2022	50 år - 2021	50 år - 2022
Totalt	6,6%	7,5%	8,6%	9,3%	3,7%	4,9%	37,7%	38,1%	7,0%	9,1%	6,6%	7,8%	6,5%	7,1%

Sjukfrånvaron redovisas för samtliga anställda inklusive anställda med timlön (sjuktimmars av tillgänglig ordinarie arbetstid).

Sjukfrånvaro per avdelning 2022

Avdelning	Totalt	Kvinnor	Män	Varav över 60 dgr
Fastighetsavdelningen	7,4% (4,2%)	29,1% (10,1%)	4,9% (3,8%)	44,6% (40,1%)
Kostavdelningen	10,2% (11,7%)	11,1% (13,0%)	6,2% (6,4%)	41,6% (47,5%)
Park/Gata avdelningen	6,1% (4,0%)	5,8% (4,5%)	6,1% (3,9%)	28,3% (20,0%)
Städavdelningen	6,7% (5,3%)	7,0% (5,7%)	4,4% (2,4%)	27,4% (20,5%)
Växel/reception	3,2% (5,1%)	3,2% (5,1%)	0,0% (0,0%)	0,0% (0,0%)
VA avdelningen	4,1% (1,4%)	6,8% (3,0%)	1,9% (0,9%)	77,5% (0,0%)

Gröna siffror innebär förbättring, röda siffror försämring och svarta ingen större skillnad mot samma period föregående år.

Park/gata

Sjukfrånvaron har ökat pga en långtidssjukskrivning.

Städ

Städavdelningen har en ökad frånvaro under senare delen av året. En stor del av den totala sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad utan beror på andra övriga sjukdomar vilket har påverkat både kort- och långtidssjukfrånvaron.

Kost

Under 2022 har några av de längsta sjukskrivningarna kunnat avslutas. Att sjukfrånvaron har minskat något är positivt för de enskilda individerna

som är drabbade av sjukdom. Verksamheten påverkas däremot i lika stor utsträckning av frånvaro för vård av sjukt barn, vilken har legat på en mycket hög nivå under 2022.

Fastighet

Fastighetsavdelningen har under 2022 haft sjukskrivningar kopplat till operationer vilket ökar statistiken.

VA

Sjukfrånvaro är väldigt låg på avdelningen. En tjänst hade långtidssjukfrånvaro i början på året, resterande var kortidssjukfrånvaro.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens budgetram för år 2022 och justeringar

Nämndens driftsram har under 2022 påverkats av två beslut om justering av ramar från kommunfullmäktige.

Inför år 2022 har en ny beräkning av internhyran gjorts av fastighetsavdelningen, enligt antagna riktlinjer för hyressättning. En omfördelning av budget för internhyran mellan nämndernas ramar har föreslagits och beslut har tagits i kommunfullmäktige, KF §11/2022. Beslutet innebär att nämnden lämnar ifrån sig en ram på 3 450 tkr till hyresgästerna.

Städavdelningen debiterar städkostnaden i 2022-års kostnadsnivå. Då budgetkompensation för kostnadsnivåökning tilldelats tekniska nämnden, har nämnden föreslagit till kommunfullmäktige att städavdelningen lämnar ifrån sig 820 tkr till övriga nämnder för täckning av ökade städpriser. Beslut har tagits av kommunfullmäktige, KF §11/2022. Budgeten låg under raden övrigt, därför justeras den raden.

Enligt beslut, KF §11/2022 ersätts nämnden för ökade kapitalkostnader med 420 tkr, vilket främst avser ökade volymer inom gator kopplat till mark- och exploateringsprojekt som färdigställs inom Fåraberget och Marjarp. Enligt beslutet budgetväxlar nämnden tillbaka 1 580 tkr till kommunstyrelsen, efter en översyn av reglementen avseende kollektivtrafiken.

Enligt beslut av kommunstyrelsen, KS § 55/2022, har park/gata fått del av strategiska medel för att kunna genomföra en grönstrukturplan under året.

Riktade medel i flerårsplan

Tekniska nämnden har i flerårsplan tilldelats medel för utsmyckning och gestaltning i kommunens tätorter, 1 000 tkr. Detta uppdrag tillfaller park/gata och kommer primärt omsättas i de centrala delarna av de båda stationssamhällena Floby och Stenstorp men om budgetanslaget kvarstår över tid så kommer satsningarna även kunna fortsätta i övriga tätorter i kommunen.

Förväntad utveckling samt ekonomiska risker och osäkerheter i verksamhetsrapporten

Övergripande är energipriset en utmaning för fastighet, park/gata och VA-avdelningen, prisutvecklingen på nätet och elpriset har varit en osäkerhet då det är en stor andel av nämndens kostnader.

Städ

Det oroliga världsläget och faktorer som påverkas av detta leder till högre priser på förbrukningsvaror. En del varor kan även komma att bli bristvaror. Detta kan gälla påfyllningsmaterial till hygienutrymmen, avfallspåsar/sopsäckar och engångshandskar.

Park/gata

På grund av omvärldsfaktorer har många av de externa kostnaderna ökat under 2022 för köp av till exempel maskinintensiva entreprenader såsom vinterväghållning, inköp av el till gatubelysning eller asfalt.

Fastighet

Ett stort underhållsbehov finns för kommunens fastigheter. De är i behov av tak- och fasadunderhåll, fönsterbyten, byte av ventilationsanläggningar, belysningsarmaturer, utbyte/relining av rörledningar m.m. De budgetmedel som finns räcker inte till för kommande behov och för att minska befintlig underhållsskuld.

Nya myndighetskrav och de skärpta krav som ställs vid besiktningar kräver åtgärder vilket innebär nya kostnader och behov av nya anslag.

Anpassning till klimatstrategins mål kommer att innebära stora investeringar framöver i exempelvis fossilfria fordon, maskiner och reservkraftaggregat.

Kostavdelningen

Det är tydligt att det goda ekonomiska resultatet avdelningen gjorde under 2021 nu är förbrukat under 2022 genom höjda livsmedelspriser och ett ökat antal serverade måltider.

Även priserna på engångsmaterial har ökat avsevärt.

Avdelningen uppvisar negativa siffror i bokslutet men trots alla prishöjningar under året så slutar det med marginell avvikelse.

VA

Under året har priset på kemikalier ökat mellan 30 % - 70 %. Detta påverkade resultatet negativt. Kostnader för el överskrider budgeterade medel med 2,8 mnkr. Dyrare material och tjänster bidrar också till negativt resultat. Detta speglas i ökade verksamhetskostnader mot budgeterad. Intäkter däremot ligger lägre än budgeterat. Under hela 2022 ser man en klar trend med minskat vattenförbrukning som kan knytas till det ekonomiska läget i Sverige. Minskat dricksvattenförbrukning innebär minskade intäkter.

Kapitalkostnader beräknas öka och ligger idag över budgeterad nivå. Detta ska vägas in i kommande taxeberäkningar.

Biogas

Intäkterna till biogasanläggningen täcker inte kostnader vilket gör att biogas går med negativt resultat. Intäkter kommer från såld biogas, behandlingsavgifter för matavfall samt produktionsstöd. Priset för mottagning och hantering av matavfall ligger lägre idag än vad det gjort tidigare. Gaspriset med slutkund avtalades under 2021 och följer ej utveckling av gaspriser på marknaden utan ligger på fast nivå.

Ca 50 % av biogasbudget består av kapital- och personalkostnader som är svåra att påverka. Ökade drift och underhållskostnader samt ökade media och kemikaliepriser gör att biogasanläggningen ligger över budgeterad nivå.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AMK 2022	PROG AUG 2022
<i>Intäkter</i>					
Avgifter mm	5 395	5 991	6 575	-584	5 813
Statsbidrag	5 491	4 414	3 270	1 144	4 076
Övriga intäkter	16 688	17 509	17 187	322	16 834
Interna intäkter	347 309	368 271	365 987	2 284	364 862
Summa intäkter	374 882	396 185	393 019	3 166	391 585
<i>Kostnader</i>					
Personalkostnader	-158 400	-159 408	-165 103	5 695	-162 295
Verksamhetskostnader	-192 613	-208 396	-190 729	-17 667	-199 374
Kapitalkostnader	-116 730	-123 205	-122 372	-833	-123 152
Interna kostnader (inkl. internhyra)	-99 747	-105 372	-102 335	-3 037	-104 887
Summa kostnader	-567 490	-596 381	-580 539	-15 842	-589 708
ÅRETS RESULTAT FÖR SKATTEFINANSIERAT	-192 608	-200 196	-187 520	-12 676	-198 123

Nämndens resultat för 2022 är -200 196 tkr vilket är 106,8 % av budgeten. Avvikelsen för 2022 visar på ett underskott med – 12 676 tkr.

Det oroliga världsläget i spåren från pandemin, krigsläget i Ukraina och omställningar för klimatanpassningar har stor påverkan på nämndens kostnader. Stora prisökningar på exempelvis livsmedel, mediakostnader och bränslepriser kan konstateras.

Intäkterna är 3 166 tkr högre än budgeterat.

De externa intäkterna (avgifter m.m.) har minskat på kostavdelningen på grund av Covid-19 och inställda externa evenemang.

Statsbidragen överstiger budget då ersättning för sjuklönekostnaden utgår för januari – mars på grund av Covid-19.

Interna intäkten överstiger budgeten och det är främst verksamhetservice som ökat under 2022.

De interna intäkterna ökar även jämfört med föregående år, det är främst internhyrorna som ökar.

Personalkostnader ligger 5 695 tkr lägre än budget. Detta kan delvis förklaras av att kostnaderna minskat på grund av sjukdom, vård av barn, föräldradighet och vakanser. Det som också påverkar är att en del bidragsanställningar som nämnden tidigare haft börjat fasas ut och istället tillhöra kompetens- och arbetslivsnämnden. Även uppstarten av den nya organisationen med Gröna jobb innebär att personal flyttats till Kultur- och fritid, vilket ger minskad personalkostnad. Detta innebär samtidigt att intäkter av bidragen från arbetsförmedlingen för detta minskar.

Verksamhetskostnaderna är påverkade av stora prisökningar på exempelvis livsmedel, mediakostnader och bränslepriser. T.ex. har kostnaderna för bränsle, energi och vatten genererat ett underskott med 15 852 tkr. Kostnader för transportmedel ger ett underskott om 1 860 tkr.

Kapitalkostnader har ökat jämfört med tidigare år på grund av att nya investeringar har tagits i bruk.

Interna kostnader ligger över det budgeterade, främst kostnader för hyra av fordon, fastighetservice, lokalhyror och brand- och inbrottslarm.

Verksamhetsredovisning

RESULTAT PER VERKSAMHETSOMRÅDE (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AVVIK 2022	PROG AUG 2022
Park/Gata	-66 409	-66 773	-68 638	1 865	-71 993
Kost	-90 997	-97 470	-96 940	-530	-96 940
Fastighet	-27 038	-28 218	-11 090	-17 128	-20 122
Städ	-1 923	-1 059	-2 004	945	-2 004
Övrigt	-6 241	-6 676	-8 848	2 172	-7 064
ÅRETS RESULTAT FÖR SKATTEFINANSIERAT	-192 608	-200 196	-187 520	-12 676	-198 123

Park/Gata

Park/gata levererar ett överskott på 1 865 tkr för helåret 2022. Orsakerna till överskottet kan till viss del härledas till utvecklingen i världsläget som har gett effekter i kraftigt ökade kostnader för el och bränsle. För att parera detta har avdelningen haft en återhållsamhet under andra delen av året och när t.ex. vinterväghållningen nästan uteblev under hösten har denna återhållsamhet istället inneburit att ett överskott upparbetats.

För gatubelysningen prognoserades vid halvåret ett underskott om -1 500 tkr i och med de kraftigt ökade elpriserna men resultatet blev till slut ca - 800 tkr.

Entreprenader såsom inköpt vinterväghållning prognoserades till ett underskott om -1 000 tkr på grund av ökade bränslepriser. Men då antalet timmar för vinterväghållningen blev så begränsad under senare delen av 2022 kunde underskottet vändas till ett överskott om ca 1 600 tkr.

Park/gatas egna interna transportcentral, inom vilka alla fordon och kostnader för dessa i den egna verksamheten hanteras, prognoserades till ett underskott om -1 000 tkr bland annat på grund av ökade bränslepriser. Utfallet blev dock endast ca -400 tkr

Flygplatsen gör en avvikelse, då underlag för omklassning av flygplatsen genomförts under 2022. Under hösten var man tvungen att komplettera med miljöutredningar och kostnaden för detta har landat på nästan 500 tkr och ryms inte inom budget för flygplatsen.

Övriga verksamheter följer budget med endast mindre avvikelser och där en återhållsamhet har varit aktuellt under senare delen av året för att kunna parera vissa delar av det befarade underskottet.

Kost

Prognoser under tidigare delar av 2022 har för kostavdelningen visat på en möjlighet att hålla budget för 2022. Detta trots de mycket förhöjda priserna på livsmedel, papper och plast, ett visst mått av utökad personaltid och ett ökat antal serverade måltider i förhållande till 2021.

Kostavdelningen gjorde ett stort överskott under 2021 vilket gjort att det funnits utrymme i budgeten under 2022.

Avdelningen visar ett underskott med - 530 tkr i bokslutet för 2022 men utifrån prishöjningar och händelser under året kan det nog betraktas som marginellt.

Städ

Städavdelningen visar ett resultat på + 945 tkr. Avdelningens överskott beror på viss del att teamtjänst under viss period varit utlånad och arbetat på annan ordinarie arbete samt att en del tjänster i övergången mellan pensionsavgångar och rekrytering varit vakanta. Det har varit möjligt under sommaren i samband med att verksamheter varit stängda. Även en del av den periodiska golvvården har uteblivit i fastigheter där byggprojekt genomförts.

Övrig verksamhet/renhållning

Verksamheten visar ett överskott med 2 172 tkr. En tjänst har varit delvis vakant under året och en del av nämndens reserv finns här. Överskottet kan dock bara möta en bråkdel av nämndens underskott för året.

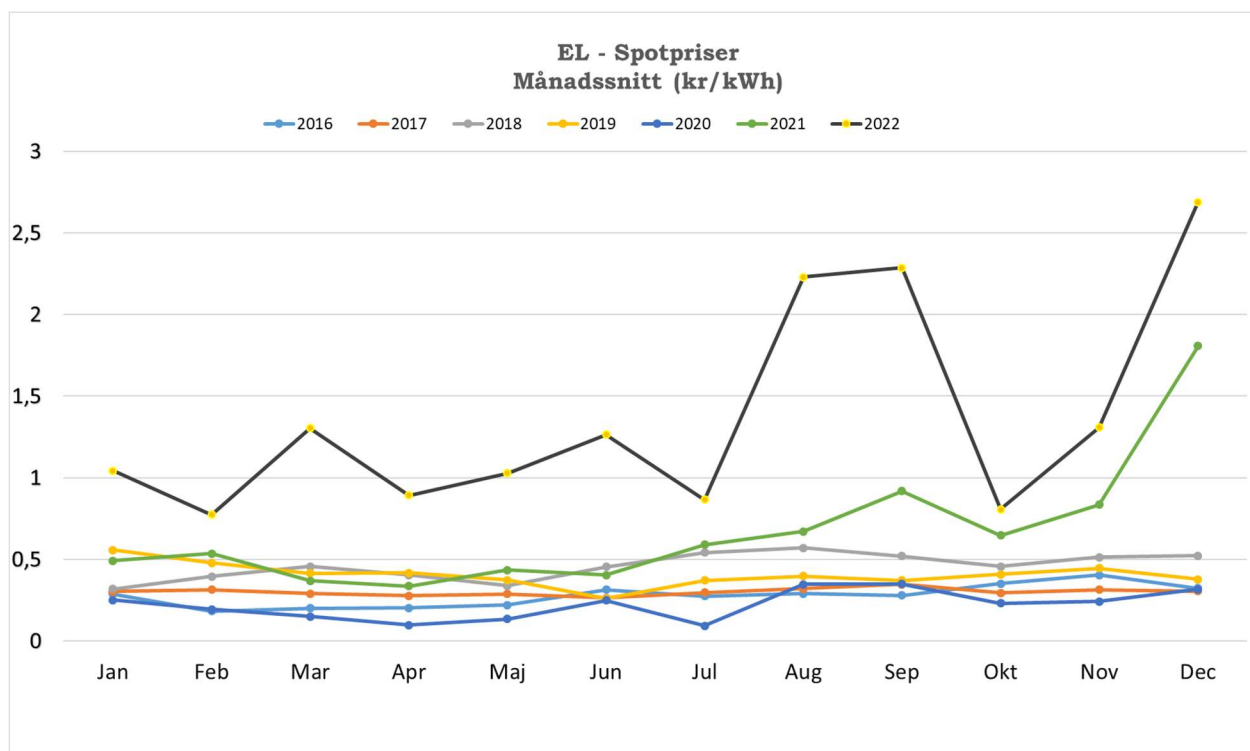
Sluttäckning deponier

Arbetet med sluttäckningen av deponierna fortlöper enligt plan. Under 2022 har 10 128 tkr förbrukats varav 9 130 tkr har använts av avsättningen.

Fastighet

Avdelningen gör ett underskott med - 17 128 tkr. Kostnadsökningar syns på material och fordonskostnader men den största avvikelser beror på kraftigt ökade mediakostnader: Bara mediakostnaderna uppgår till 45 583 tkr för 2022 och avviker med -13 353 tkr mot budget. Kommunen har rörligt elavtal och spotpriserna ligger på mycket högre nivåer jämfört mot tidigare år.

Diagrammet nedan visar att spotpriserna mellan åren 2016-2022. Under år 2020 var spotpriset på elen aldrig över 35 öre/kWh. År 2021 är endast ett värde under 35 öre/kWh nämligen april med 33,68 öre/KWh. För år 2022 ligger spotpriserna på en nivå som är betydligt högre än tidigare år.

Avdelning Park/Gata

Avdelningschef: Fredrik Johansson

Verksamhet

Väghållare och förvaltare av kommunens gator och vägar.

Projekterar, projektleder och anlägger kommunens infrastruktur som gator och VA-nät.

Förvaltar och underhåller kommunens allmänna platsmark som parker och torg.

Förvaltar och projektleder utbyggnad av logistikcentrum.

Förvaltar och administrerar kommunens transport-central.

Förvaltar kommunens flygplats.

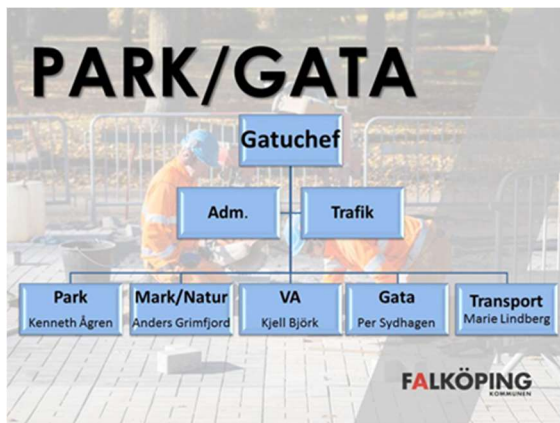
Handlägger torghandel och vår- och höstmarknad.

Bidragsgivning för enskilda vägar och belyningsföreningar.

Utför på uppdrag yttre fastighetsskötsel av kommunens ägda fastigheter.

Utför på uppdrag transport av mat och utsorterat avfall.

Handlägger kommunens frågor för allmän kollektivtrafik ur ett operativt perspektiv.

Avdelningen består av 45 tillsvidareanställda och 2 tidsbegränsade anställningar. Avdelningen är organiserad med en parkenhet, en mark/naturenhet, en gatuenhet, en enhet för anläggningservice samt en transportenhet med respektive tillhörande enhetschef. Till detta kommer en trafikenhet, administration och en biträdande gatuchef som lyder direkt under gatuchef.

Ekonomi

Park/Gata avdelningen, tkr	2022	2021	2020
Intäkter	69 034	66 828	63 124
Kostnader	-135 806	-133 237	-124 064
Nettokostnader	-66 773	-66 409	-60 941
Budget	-68 638	-65 305	-65 825
Budgetavvikelse	1 865	-1 104	4 884

Avdelningens resultat för 2022 är 1 865 tkr jämfört mot budget som uppgick till 68 638 tkr och därmed en procentuell avvikelse på 2,7 procent. Den totala omsättningen på driften på park/gata uppgick till 135 806 tkr.

Årets händelser

Park/gata kunde gå tillbaka till normala personalförhållanden igen efter Covid-19 och kunde bland annat genomföra en personalresa till Lysekil där ett underlag till ett introduktionsmaterial togs fram.

Förvaltningen har i samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en ny organisation, i enlighet med arbetsmarknadsstrategin, rörande "Gröna jobb". De båda förvaltningarna har gemensamt anställt en arbetsledare för att arbeta inom enklare "gröna jobb", såsom röjning av leder, grönyteskötsel och ogräsbekämpning. Satsningen innebär ökat anslag 2023 för park/gatas ansvarsområde med 500 tkr.

Under 2022 har park/gata genomfört investeringar för totalt 78 523 tkr varav 33 509 tkr är investering mot tekniska nämndens investeringsram och 41 272 tkr är mot kommunstyrelsens investeringsram i form av MEX (mark- och exploatering) investeringar. Den totala investeringstakten har därmed varit betydligt högre än föregående år.

De enskilt största projekten för 2022 har varit Överlämningsbangården, Stora Torget och GC (gång och cykelväg) satsningarna på Danska vägen men även den samlade satsningen på Fårabergget är omfattande.

Produktion Sikagårdsgatan

Stora maskininvesteringar har genomförts under året bland annat genom två nya lastbilar som kommer användas i främst anläggningsverksamheten och vinterväghållningen. Även en större redskapsbärare har köpts in, även den har flera användningsområden i framförallt parkskötseln och vinterväghållningen.

Trafiksäkerhetsarbetet med bland annat fortsatt utveckling som en attraktiv cykelstad och säkra passager har fortsatt under året och investeringar har gjorts om totalt 7 315 tkr. Projekt inom detta har koncentrerats på sträckan längs med Danska vägen där de båda rondellerna på Scheelegatan och Aspängsvägen har byggts om samt att passagera längs med Danska vägen har trafiksäkrats.

Under året har produktionen av projektet med ombyggnationen av stadskärnan i Falköping startat.

Ombyggnation av Scheelegatan

Verksamhetsredovisning

ParkGata	2022	2021	2020
Barmarksunderhåll (gatukostn)			
Nettokostnad (tkr)	18 585	17 079	16 819
Gator,vägar, GC-bana (m ²)	1 532 541	1 529 171	1 526 061
Nettokostnad (kr)/m ²	12,13	11,17	11,02
Vinterväghållning			
Nettokostnad (tkr)	6 885	6 485	3 270
Gator,vägar, GC-bana (m ²)	1 532 541	1 529 171	1 526 061
Nettokostnad (kr)/m ²	4,49	4,24	2,14
Asfaltunderhåll			
Nettokostnad (tkr)	830	989	1 014
Parkunderhåll m²			
Nettokostnad (tkr)	14 617	14 434	12 164
Underhåll (m ²)	1 241 660	1 241 380	1 241 230
Nettokostnad (kr)/m ²	11,77	11,63	9,80
Offentlig belysning			
Nettokostnad (tkr)	5 774	4 753	4 009
Antal belysningspunkter	7 748	7 726	7 702
Nettokostnad (kr)/belysningspunkt	745,22	615,20	520,51
Transportcentralen			
Förbrukad diesel (liter)	129 924	144 607	127 234
Förbrukad bensin (liter)	4 368	5 093	3 304
Förbrukad gas park/gata (Nm ³)	3 108	3 122	2 112

Nettokostnaden (kr)/m² inkluderar kapitalkostnader för nyexploatering vilket kan vara missvisande eftersom nyckeltalet inte visar vad som är rent drift och underhåll.

Nyplantering vid dagvattenmagasin, Gunnestorpsgatan

Verksamhetsanalys

Barmarksunderhåll

Kostnaderna för barmarksunderhåll är ca 1 580 tkr mer än föregående år. Ökningen består till största delen av kapitalkostnader som ökat med 1 008 tkr men även den faktiska driften har ökat med över 500 tkr vilket är ett resultat av ökade ytor och stegrande priser. Tillkommande ytor att sköta har endast ökat med ca 2 750 kvm under året.

Utsättning av juldekorationer Järnvägstorget

Vinterväghållning

Vinterväghållningskostnaderna uppgick under året till 6 485 tkr, vilket i princip är det årliga snittet sett till den senaste 5-årsperioden.

Även vårsopningen är en stor del av årets utfall då den årligen kostar mellan 1000 – 1500 tkr.

Vinterväghållningen är en verksamhet som måste avsättas utrymme i budget till sent in på året då kostnaden vid ett större snöfall uppgår till ca 300 tkr per dag och endast en vecka med snöfall kan ändra utfallet helt.

Under 2022 har en upphandling genomförts för extern vinterväghållning i samtliga tätorter utom Falköping. Upphandlingen innebar väsentligt ökade timpriser men då hösten innebar så få timmar har detta inte påverkat utfallet nämnvärt 2022.

Ny lekplats i Fårabergsparken

Asfaltsunderhåll

Asfaltsunderhållet redovisas som investering sedan några år tillbaka. Detta innebär att asfaltsbeläggningar härnäst kommer medföra ökande kapitalkostnader för varje år under en period. Detta helt enligt gällande riktlinjer för bokföringen.

I driften redovisas mindre asfaltsunderhåll, t.ex. mindre lagningar av t.ex. potthål som inte har ett bestående värde och kan klassas som en anläggningstillgång.

Under 2022 har beläggningar gjorts för 7 426 tkr (investering), vilket är något mer än vad som fanns budgeterat. I driften finns ett utfall på 830 tkr.

Under året har flera läggningar gjorts på de stora genomfarterna med mycket trafik. Dessa gator har endast en levnadslängd gällande asfalt om ca 10-15 år i jämförelse med en mindre lokalgata som läggs om med ca 35 års mellanrum. Under 2022 har läggningar gjorts på bland annat Odengatan, Dotorpsgatan i Falköping samt ett antal lokalgator och satsningar har även gjorts i Floby, Åsarp och Gudhem

Med den utförda mängden asfaltering för 2022 har nivån på vägkapitalet kunnat bibehållas.

Offentlig belysning

Kostnaderna för den offentliga belysningen har ökat kraftigt under 2022 som ett resultat av de ökade elpriserna. De senaste sju åren har antalet belysningspunkter ökat med nästan 1000st till att nu uppgå till över 8000 st. Trots detta har energiförbrukningen minskat med 35% under samma period vilket varit väldigt värdefullt när elpriserna ökade som under 2022.

Driftkostnaden per belysningspunkt uppgår 2022 till 726kr/år att jämföra med 2021 då kostnaden var 615 kr/år och belysningspunkt. Falköpings kommun har ändå en relativt billig drift för offentlig belysning i jämförelse med övriga kommuner i Sverige då elpriset även ökat i övriga Sverige.

Framtid

Under de närmaste åren kommer stora exploateringsprojekt att utöka de planlagda ytorna vilka kräver skötsel. Utbyggnad förväntas ske framförallt på Megaliten, Fåraberget och Marjarp. Dessa utbyggnader tar stora resurser i anspråk under byggtiden men kräver även att medel avsätts för drift och underhåll.

Under 2017 togs beslut om en ny skolorganisation. Under de närmaste åren kommer nya skolor att byggas samtidigt som andra läggs ner, även befintliga skolor får nya upptagningsområden. Detta innebär att många nya skolvägar ska säkras för att kunna garantera skolbarnen en säker väg till skolan. Det enskilt största projektet i den nya skolorganisationen är byggnationen av den nya 7-9 skolan i Falköping. Den framtagna detaljplanen

har blivit överklagad och inväntar dom i Miljö och marköverdomstolen, vilket har inneburit att gatuprojektet om 23 000 tkr inte heller har kunnat starta som tänkt.

Under 2020 gav kommundirektören i uppdrag att ta fram en ny utredning för att klargöra hur utvecklingen av Falköpings flygplats ska se ut. Denna utredning förväntas vara klar under pågående mandatperiod.

Nyläggning av vattenledning i Slutarp

Kostavdelning

Avdelningschef: Kerstin Johnsson

Verksamhet

Kost: Måltider till förskola, skola, gymnasium och äldre-omsorg (enskilt boende såväl som särskilt boende) med utgångspunkt från de nationella råd som Livsmedelsverket ger ut när det gäller måltider inom förskola, skola och äldreomsorg.

Cafeteriaverksamhet i Stadshuset och Ållebergsgymnasiet:

Tillhandahållande av traditionellt cafeteriasortiment till anställda, elever och mötesservice.

Ekonomi

Nedanstående siffror avser hela kostavdelningen, inkl. cafeteriaverksamhet och merkostnader för köksombyggnader.

Kostavdelningen, tkr	2022	2021	2020
Intäkter	7 907	7 380	6 674
Kostnader	-105 377	-98 377	-94 967
Nettokostnader	-97 470	-90 997	-88 294
Budget	-96 940	-96 351	-94 443
Budgetavvikelse	-530	5 354	6 149

Även för 2022 har det varit svårt att prognostisera utfallet. Året inleddes med en period av fortsatt stor påverkan av pandemin i form av stor frånvaro bland medarbetarna, både utifrån sjukfrånvaro men också vård av sjuka barn.

Dessutom blev det tydligt att livsmedelspriserna skulle skjuta i höjden på grund av rådande världsläge. Redan i början av året kom prognoser som pekade på att livsmedelspriserna skulle stiga med 20 % under 2022. När året nu är slut visar det sig att den prognosen låg nära sanningen.

Kostavdelningen gjorde ett stort överskott under 2021. Detta har medfört att trots de ökade kostnaderna för livsmedel och annat (till exempel engångsmaterial) är underskottet för 2022 marginellt.

Ytterligare påverkan på kostnader för livsmedel har givetvis antalet serverade portioner som uppgår till cirka 68 000 fler under 2022 än under 2021. Det är dock en bit kvar till 2018 års nivå på antal serverade portioner, då vi låg som högst.

Vi har i våra ramavtal kring livsmedel haft en bra prisnivå även under 2022 i förhållande till en del andra kommuner men nya avtal är nu på plats sedan den 1 december och kommer ytterligare att påverka kostnaderna framöver, för livsmedel, negativt.

Fokus på hälsosamma och klimatsmarta måltider gör att kostnaderna för måltiderna hålls nere men förståelsen och acceptansen för vad vi serverar gör sannolikt också att elever i grundskolan ibland väljer andra alternativ än lunch i skolrestaurangen, vilket inte gynnar folkhälsan som är ett viktigt perspektiv av den serverade skolmaten.

Även under inledningen av 2022 kompengader staten för kostnader för sjukfrånvaro vilket varit ett välkommet inslag.

Under 2022 har avdelningen äntligen lyckats avsätta tid och pengar till att genomföra den sedan år 2019 planerade konferensen. Avdelningen har många medarbetare och kostnaden för en sådan aktivitet är hög, men gynnar sammanhållning och bidrar till ett flertal olika positiva effekter.

Nina och Annica representerar delar av medarbetarna vid skolrestaurangen på Högstadium centrum

Verksamhetsredovisning

	2022	2021	2020
Kost			
Bruttokostnad, tkr	102 772	96 005	92 847
Utveckling %	7,0	3,4	6,5
Nettokostnad, tkr	97 265	90 418	87 829
Antal portioner			
Barn o utbildningsförvaltning	1 617 326	1 548 544	1 560 479
Socialförvaltning	614 490	607 439	624 594
Övrigt	2 912	12 431	7 773
Totalt	2 234 728	2 168 414	2 192 846
Bruttokostnad (kr) / portion	45,99	44,27	42,34
Caférior			
Bruttokostnad	2 605	2 371	2 121
Utveckling %	9,9	11,8	-13,5
Nettokostnad	245	579	465

Kost

Verksamheten består i dagsläget av 34 kök. 26 av dessa är tillagningskök och 8 är mottagningskök. Två cafeterior ingår också i avdelningens verksamhet.

Om/nybyggnation av köket som ligger i anslutning till skola/förskola i Odensberg pågår och kommer, när det står klart, kunna serva med mat tillagad på plats.

Antalet externa enheter som avdelningen har servat med måltider minskar. Under året har avdelningen endast levererat till Vårkullen, en extern skola med specialundervisning.

Avdelningens uppdrag är att serva skola, förskola och äldreomsorg med mat och utifrån beslut inom barn- och utbildningsnämnden respektive socialnämnden öppnas och stängs enheter.

Stadshuscafé

Under våren 2022 stängdes cafeterian under en period då frånvaron bland medarbetarna i avdelningens huvudsakliga verksamhet var alltför stor för att kunna hanteras. Cafeterians personal behövdes för att kunna upprätthålla avdelningens huvudverksamhet.

Under den senare delen av hösten verkar verksamheten ha återgått till ett mer normalt läge, även om flytten av socialförvaltningens medarbetare till Ramliden självklart påverkar inköpen i cafeterian.

Ambitionen ligger kvar om att utöka det kontantlösa kassasystemet till att också kunna hantera interndebiteringar.

Gymnasiecafé

Verksamheten utvecklas utifrån elevernas och skolans önskemål.

Tillika med allt annat inom verksamheten har även Ällebergsgymnasiets café tvingats till förändringar. Periodvisa nedstängningar och därutöver service till ett, förhållandevis, litet antal elever.

Under hösten ser det dock ut som att verksamheten återgår till den populära delen av gymnasiet som tidigare varit med normalt cafeteria sortiment men också "Guldmålet" där elever för en "Guldpeng" (tio kronor) får en fralla, en yoghurt och en frukt. Den återstående kostnaden för måltiden kompenseras av barn- och utbildningsförvaltningen.

Exempel på utbud i cafeterian.

I tabellen redovisas antalet serverade portioner per månad. Kostavdelningen toppade antal serverade portioner under 2018 men har under 2019 – 2021 serverat färre och färre portioner. Sannolikt är hela minskningen direkt kopplad till pandemin. Under 2022 har antalet serverade portioner ökat igen. Avtrappningen av pandemin är sannolikt en bidragande orsak. Antalet serverade måltider inom särskilt boende har också ökat men inom socialförvaltningen är det antalet lunchlådor levererade till boende inom ordinärt boende som ökar mest.

Vice kommunalråd Karola Svensson gästar köket i Kinnarp i samband med firandet av "Offentliga måltidens dag. Väl omhändertagen av kocken Mattias.

KOSTAVDELNINGEN ANTAL PORTIONER	2021	2022
Barn-och utbildningsförvaltning	1 548 544	1 617 326
Januari	118 055	114 601
Februari	127 018	134 753
Mars	161 202	189 015
April	147 618	135 458
Maj	150 753	167 704
Juni	100 102	98 568
Juli	23 232	17 307
Augusti	105 161	96 872
September	171 493	184 269
Oktober	169 970	175 274
November	145 370	165 774
December	128 570	137 731
Socialförvaltningen	607 439	614 490
Januari	52 819	51 268
Februari	47 073	45 738
Mars	52 071	51 204
April	49 506	50 845
Maj	51 249	52 165
Juni	49 556	49 871
Juli	51 675	52 135
Augusti	52 132	52 857
September	49 984	51 575
Oktober	51 128	52 336
November	49 160	51 571
December	51 086	52 925
Externa portioner	12 431	2 912
Januari	1 729	327
Februari	2 009	322
Mars	2 442	282
April	1 723	223
Maj	1 344	297
Juni	1 479	139
Juli	43	27
Augusti	219	162
September	353	268
Oktober	363	312
November	305	248
December	422	305
Totalt antal portioner	2 168 414	2 234 728

Barn- och utbildningsförvaltningen har valt att möjliggöra för de barn som är inskrivna i förskolan som 15-timmarsbarn att förlägga sina timmar så att de kan delta i måltider. Fördelningen av dessa barn mellan kommunens olika förskolor är inte jämn. Flera förskolor har fått ett stort antal ökade måltider medan andra har minskat i antal serverade luncher.

Avdelningen har behövt utöka personaltiden på ett antal förskolor där antalet måltider stigit till en nivå som inte längre är hanterbar med den tidigare planerade personaltiden. Det finns svårigheter att bemanna på ett bra sätt då alla våra kök behöver stöttning under lunchtid och möjligheten att anställa på deltid inte medges med hänvisning till "Heltid till alla".

Årets händelser

Totalt har avdelningen lagat och serverat 2 234 728 portioner mat!

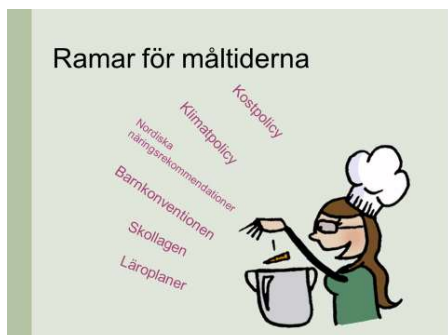
Det är cirka 66 000 portioner fler än under 2021, vilket tyder på att barn och elever återvänder efter pandemin men också att barn- utbildningsförvaltningens beslut om de så kallade 15-timmarsbarren påverkar antalet serverade portioner. En viss utökning av serverade portioner till pedagoger inom förskola och skola kan också skönjas.

Även för 2022 har Falköpings kommun avgett "klimatlöften" kopplat till arbetet med Agenda 2030 och "Västra Götaland ställer om". Två av dem kopplar direkt till avdelningens verksamhet och är desamma för andra året i rad. Dels handlar det om den klimatpåverkan som den inköpta maten utgör och dels handlar det om matsvinn.

Matlagning pågår

Detta är också tydligt angivet i den av fullmäktige beslutade "Klimatstrategin" som prioriterade områden. Mängden koldioxidekvivalenter ska minska utifrån inköpt mat och målet om att ligga under 1,7 kg CO₂e per kg uppnåddes redan 2021 och 2022 års siffror visar att vi fortfarande ligger under den nivån. Här krävs dock fortsatt arbete då förståelsen för vad som serveras är låg, främst inom skolans verksamhet, med både pedagoger, elever och vårdnadshavare i åtanke.

Mängden matsvinn ska minska till en nivå som ligger under ett genomsnitt av 45 g per portion. Här visar siffror för 2022 att avdelningen fortfarande har en bit kvar till målet. Måltiderna inom äldreomsorgen är den största utmaningen då maten som levereras till avdelningen är uppdelad i ett stort antal kantiner. Det blir alltid lite kvar i kanten och därmed blir det totalt sett betydligt mer svinn än om du har en stor kantine varifrån du serverar ett stort antal gäster.

Dokumentationen för 2022 visar ändå på en minskning med 0,57 g per lunchportion. Rent hypotetiskt skulle detta innebära en minskning av matsvinnet med knappt 600 kg vilket ändå är värt att notera, även om målet inte är nått.

De två så kallade kommunikationsvågar som avdelningen köpte in under 2021 har använts under 2022 för att förenkla kommunikationen med främst skolelever.

Avdelningens måltidsutvecklare har under 2022 varit ute i alla APT-grupper inom särskilt boende och undervisat, informerat och inspirerat kring vikten av kontinuerlig näringstillförsel via maten till äldre. Avdelningen besitter god kunskap kring måltider och näring i mat och delar gärna med sig av kunskapen så länge mottagandet är välkommet.

På liknande sätt försöker också avdelningen sprida kunskap kring varför vi serverar den mat vi gör inom skola och förskola.

Avdelningen får många synpunkter från både elever, vårdnadshavare och pedagoger kring våra val av livsmedel.

Under våren deltog avdelningen därför vid ett rektorsmöte för att förklara bakgrunden till valen och dessutom erbjuda att komma till skolornas APT-möte för att förklara och beskriva utgångspunkterna för varför det ser ut som det gör.

Detta har hörtsammats av flera skolor och avdelningen har deltagit i flera av skolornas APT under året.

Avdelningen försöker dessutom framhålla fördelarna av att representanter deltar vid föräldramöten för att förklara bakgrunden till de skolmåltider som serveras i kommunen.

Samarbetet med "unga kommunutvecklare" har fortsatt under 2022 och tillsammans med dessa

har det genomförts "dialogkafé" vid Högstadium Centrum. Ett avslappnat sätt att möta eleverna och lyssna till deras synpunkter. Det är många som kommenterar att de uppfattar den vegetariska maten som alltför frekvent förekommande, men merparten av eleverna väljer att varje dag gå till skolrestaurangen för att äta lunch.

Sedan vårterminen 2022 har ytterligare en servering av skollunch öppnats upp vid skolan och detta i den tidigare aulan. Detta har gjort att trängseln i den ordinarie matsalen minskat men också inneburit att avdelningen tvingats att utöka sin bemanning med ytterligare en servering.

Under 2022 har avdelningen serverat vildsvinskött vid två tillfällen. Under våren bjöd vi in lokal tidning och radio och det gjordes inslag som möttes positivt av de allra flesta. Lokalt vildsvin från trakterna kring Falköping och Skara.

Måltidspedagogik handlar om att integrera mat och måltid i den pedagogiska verksamheten. Att kök och övrig verksamhet samverkar är viktigt för att påverka barnen till hållbara matvanor som stärker dem i möjligheten till att påverka sin prestation, sin hälsa och möjlighet till inläring. På förskolan sker detta givetvis på ett mycket lekfullt sätt.

När antalet måltider som serveras inom förskola ökar, riskerar detta att inkräkta på den tid avdelningen har att lägga på måltidspedagogik, vilket i förlängningen kan innebära att vi tappar något av det vi kan samverka kring tillsammans med den verksamhet vi serverar med måltider.

KONSTEN ATT FÅ MÄNNISKOR ATT KÄNNA SIG VÄLKOMNA VÄRDSKAP

Avdelningen tar alla möjligheter som står till buds för att påtala vikten av hälsosamma och rofyllda måltider och driver frågan om att starta projekt kring "måltider på lektionstid". Ett litet steg på väg mot detta har Mössebergsskolan tagit genom att fördela om tiden för sina pedagoger och övrig personal på skolan. Sedan höstterminen 2022 följs varje klass som går till skolrestaurangen av minst en vuxen. Klassen har en specifik tid för lunch och därefter återgår man till sin lektionssal och inte till rast. Detta har skapat mer lugn och ro och ingen lämnar matbordet förrän de avsatta 20 minuterna har gått. Utvärderingen som skolan gjort efter första terminen visar att detta upplägg kommer att fortsätta.

Köket på Ranliden har nu levererat mat under hela 2022. En förbättrad arbetsmiljö för medarbetare och lägre hyreskostnader för kommunen är två resultat av flytten från Läkaren.

Avdelningen har under 2022 valt att flytta delar av lunchlådor till hemtjänst från köket på Tåstorp till köket på Ranliden. Lunchlådor till brukare i ordinarie boende ökar och antalet blev övermäktigt för Tåstorp som annars var tänkt att vara det kök som levererade alla lunchlådor via hemtjänsten inom Falköpings tätort.

Under hösten 2022 har avdelningen återgått till att erbjuda fortbildningsaktiviteter. Dels i form av frivilliga sådana men också obligatoriska. Livsmedelslagstiftningen förordar fortbildning i livsmedelshygien vartannat år och det var betydligt längre sedan vi kunde genomföra en sådan. Men under hösten har all personal i verksamheten gått igenom en tre timmar lång utbildning.

Avdelningen har också haft kock-träffar för förskolekockar, skolkockar och även kockar inom äldreomsorgen.

Avdelningen har också tagit hjälp för att inspirera kockarna inom äldreomsorg till att utveckla metoder för tillagning av konsistensanpassad mat. Måltider till äldre med tugg- och sväljsvårigheter tenderar ibland att se lite tråkiga ut och det finns metoder för att få maten att se inbjudande och god ut.

Kökschef Helena visar upp exempel på hur tilltalande man kan servera konsistensanpassad mat.

Men den största och mest efterlängta utbildningsaktiviteten har varit vår konferens med rubriken "Maten, människan och måltiden". Alla medarbetare har varit på tvådagars konferens på Bohusgården. Avdelningen delade upp sig i fyra omgångar för att konferera kring ämnet "Värdskap". Föreläsning av extern gäst, filmer och frågeställningar tillsammans med avkoppling och umgänge, bidrog och bidrar till en gemenskap som ger avkastning under lång tid.

Avdelningen har mött medborgare i olika sammanhang under året bland annat genom en träff tillsammans med representanter för Falköpings lokalfören för Rädda barnen. Många föräldrar i samband med föräldramöten i förskola och skola och inte minst "Offentliga måltidens dag". Det är en dag instiftad av Måltidsakademien som koordineras av MATtanken och är tänkt att offentliga måltider i hela landet ska visa upp sig lite extra. 2022 var första året vi deltog och dagen firades genom att avdelningen bjöd in

ALLA vårdnadshavare till elever inom grundskolan att komma och äta lunch i skolrestaurangen på sina barns skola.

Utöver det bjöd vi in politiker att delta i kökets aktiviteter under dagen. Dagen var mycket lyckad och följdes upp i media.

Kommunalrådet Adam Johansson besökte skolrestaurangen på Högstadium Centrum i samband med firandet av "Offentliga måltidens dag". Han togs om hand av kökschef Maja och kocken Zenab.

En sak som fick mycket uppmärksamhet under sista delen av året och som mottogs positivt var att avdelningen nu slutit avtal med Falköpings Mejeri om leverans av mejerivaror.

Frågorna har under de senaste åren varit många och kritiken hård kring varför det inte serveras mjölk från det lokala mejeriet utan att mjölken ska färdas en lång sträcka när den finns alldeles in på knuten.

Lagstiftningen kring upphandling inom offentlig sektor är svårbegriplig för allmänheten men nu kommer avdelningen att vara förskonad från kritiken gällande var mjölken köps från, åtminstone ett tag.

Tekniska nämndens ordförande Vanja Wallemyr tillsammans med Anders Segerström och Patrick Kunst från Falköpings Mejeri. Bild: Michael Joelsson Falköpings tidning

Framtid

Avdelningen arbetar vidare med att servera mat som ska vara säker att äta och att matgästerna ska kunna känna sig trygga i att inte bli sjuka av maten. Personalen ska ha kompetens inom livsmedelssäkerhet och det ska finnas rutiner för hur risker ska hanteras, förebyggas och åtgärdas.

Måltiderna i förskola och skola ska ge den energi och näring som barnen behöver för att växa, utvecklas och orka med dagarna i förskolan eller skolan.

Måltiden är en resurs för hela verksamheten. I förskolan och skolan kan måltiden användas som ett pedagogiskt verktyg i undervisning och för att väcka barnens och elevernas nyfikenhet kring mat. Men också kunskap kring hälsa och hållbarhet.

Bra måltider inom äldreomsorgen förebygger undernäring och främjar bevarande av funktion och livskvalitet.

Denna kunskap finns inom verksamheten och avdelningen delar gärna med sig av den.

Riktlinjerna för avdelningen har tidigare beslutats för perioden 2019 – 2022. Under våren kommer avdelningen att presentera uppdaterade riktlinjer för beslut för perioden 2023 – 2026.

Ny- och ombyggnation av Odensbergsskolan pågår och under hösten 2023 kommer ett nytt tillagningskök stå klart för att servera barn och elever i Odensberg.

Utöver det pågår planering för ett tillagningskök i anslutning till Gudhems skola.

Detta kommer att innebära avslut av transporter mellan tillagningskök och mottagningskök som pågått i många år, långa varmhållningstider och därmed en förbättrad kvalitet på måltiderna.

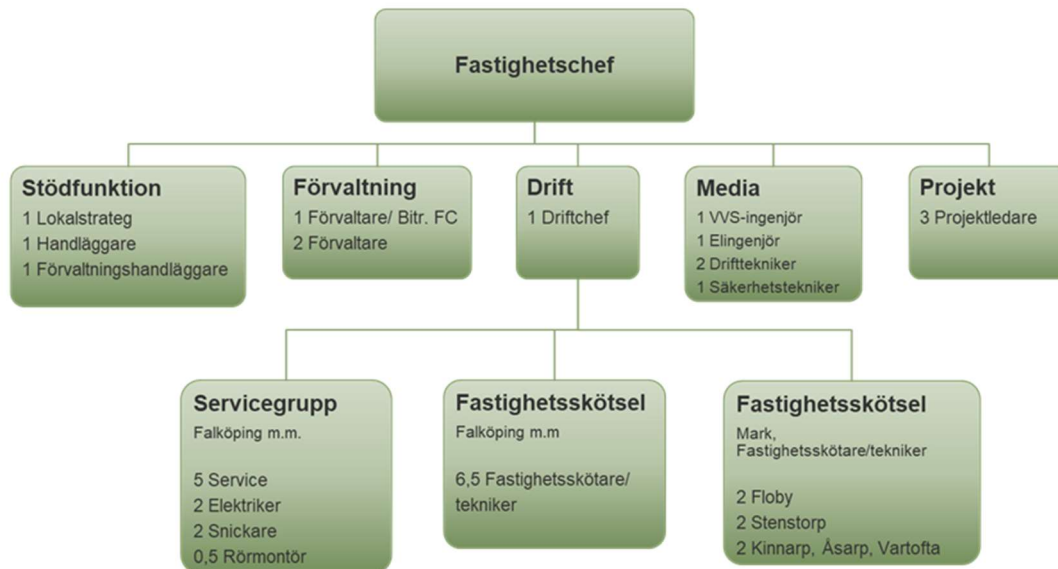
Avdelningen ser fram emot detta!

Förberedelser för servering av skollunch

Fastighetsavdelning

Avdelningschef: Marcus Boström

Verksamhet

Lokaler för den kommunala verksamheten i rätt tid, på rätt plats och i rätt omfattning. Samråd med övriga förvaltningar sker i lokalgrupper samt i politiska ledningsgruppen för att diskutera lokalbehov samt effektivisera lokalutnyttjandet.

Ägda lokaler

I första hand ska lokaler i kommunens byggnader erbjudas.

Kommunens anläggningar ska byggas och underhållas på ett effektivt och miljöriktigt sätt. Övervakning av energi- och vattenförbrukning för att ha en god tillsyn och kontroll på förbrukningen. Utför fastighetsskötsel, markskötsel och verksamhetsservice.

Förhyrda lokaler

Om lokaler ej kan erbjudas i kommunens byggnader, hyrs erforderliga lokaler in externt, i första hand hos Falköpings Hyresbostäder AB samt övriga bolag inom koncernen, och i andra hand hos övriga fastighetsägare.

Ekonomi

Fastighetsavdelningen, tkr	2022	2021	2020
Intäkter	274 124	256 316	231 094
Kostnader	-302 343	-283 354	-250 285
Nettokostnader	-28 218	-27 038	-19 191
Budget	-11 090	-12 798	-24 995
Budgetavvikelse	-17 128	-14 240	5 804

Från och med år 2020 har kommunen interna hyresavtal mellan fastighetsavdelningen och övriga förvaltningar. Detta innebär att förvaltningarna betalar för sina lokaler vilket bland annat skapar incitament till att dra ner på sina driftkostnader.

Resultat mot budget

- *Driftbudgeten* har 2022 ett underskott på - 17 128 tkr.

- *Kapitalkostnaderna* ger ett överskott på 512 tkr.

- *Mediakostnaden*, budget 32 230 tkr, utfall 45 583 tkr, underskott 13 353 tkr. Se verksamhetsanalys av förbrukning kWh och kostnader.

- *Planerat underhåll*, budget 7 000 tkr, utfall 7 012 tkr. Kostnaden ligger i balans med budget. Färre åtgärder har kunnat genomföras på grund av ökade materialkostnader som är till följd av kriget i Ukraina.

- *Hysesintäkter ägda fastigheter*, budget 176 606 tkr, utfall 177 635 tkr, överskott 1 029 tkr.

- *Förhyrda lokaler*, uppgår till en kostnad av 62 730 tkr vilket grundar sig på ökade moduler i kommunen.

- *Administration*, landade på ett överskott med 62 tkr. Budget 7 261 tkr, utfall 7 323 kr.

- *Rivnings kostnader*, endast 59 tkr nyttjades av 1 000 tkr. En del i att försöka kompensera budgetunderskottet.

- *Projekteringskostnader*. Delar av kostnader för projektering av Stadshuset har belastat driften med 646 tkr.

Prefabricerad skolbyggnad i Odensberg färdigställdes under våren 2022

Verksamhetsredovisning

Arbetsbelastningen på Fastighetsavdelningen har under året varit hög, på grund av:

- Flertalet investeringsprojekt har både startats och slutförts.
- Lokalförsörjningsarbetet har varit en hög belastning där avdelningen löpande arbetar med att lokalutnyttjandet ska vara så högt som möjligt samtidigt som lokalerna ska vara ändamålsenliga.
- Arbete med åtgärder som följd av beslutet om en ny skolorganisation.
- Övertagande av flertalet fastigheter.
- Internhyror har uppdaterats.
- Då det varit ett oroligt år med krig i Europa har både byggpriser och energipriser ökat vilket har inneburit ett stort fokus för att kunna nyttja budgeten på bästa möjliga sätt.
- Stort fokus på myndighetskrav i form av brandskydd och skyddsrum med mera.

Nya korttidsboendet på Jättenegatan tar form

Exempel på större underhållsåtgärder samt reinvesteringar under året:

- Kyrkerörsskolan – Hissbyte, 627 tkr
- Kyrkerörsskolan – Takbyte, 869 tkr
- Campingen – Takbyte, 1 547 tkr
- Campingen – Fasadarbete, 893 tkr
- Stadshuset – Fönsterbyte, 1 504 tkr
- Odenbadet – Dambastu, 897 tkr
- Odenbadet – Dusch herr, 859 tkr
- Stenstorp VC – Del av projekt, 5 000 tkr
- Rantens kvarn – Hissbyte, 409 tkr
- Lärcenter – Carportar, 459 tkr
- Flobyskolan – Ventilation, 550 tkr
- Frökindsgården – Del av projekt, 2 970 tkr

- Byggnation av järnåldershus i Ekehagens forntidsby

Investeringsprojekt

Förstudie:

Gudhems skola och kök pågår och beräknas vara färdig under våren 2023.

Brandskydd i vårdbyggnader har presenterats för politiken under hösten 2022 i syfte att få en ökad förståelse för brandskydd och de myndighetskrav som finns gällande exempelvis sprinklersystem på äldreboenden.

Projektering:

Ishallen Odenrinken är på väg in i byggskede. Byggnationen beräknas ta ett år. Verksamheten önskar en etappindelning i syfte att minska påverkan på deras verksamhet men byggtekniska detaljer skapar stora svårigheter för detta.

Platåskolan, Upphandlad entreprenör och underlag finns för byggnation. Utmaningar gällande överklagad dispensansökan för att flytta salamander till annan plats. Ärende är återremitterat till Länsstyrelsen från Mark och miljööverdomstolen. Flytt av salamandrar måste genomföras innan byggnation kan starta.

Stadshus etapp 2 omfattar konferenssalar i stadshushallen samt kontor ovanpå dessa. Projektet innebär en totalrenovering och genomförs under 2023.

Genomförande:

Stadshuset etapp 1, Barn och utbildningsförvaltningen har fått nya lokaler som är renoverade och ett aktivitetsbaserat våningsplan är utformat. I arbetet genomförs även fönsterbyten i form av reinvestering.

Odensberg förskola och kök pågår och beräknas vara klart under 2023. Arbetet omfattar även rivning av tidigare skolsalar.

Korttidsboende LSS är inne i slutskedet och slutbesiktning sker under våren 2023. Arbetet har pågått under 2022 och tidplan går enligt plan.

Ekehagen järnåldershus är ett komplext projekt som omfattar byggnation likt så man gjorde på järnåldern.

Stenstorps vårdcentral, projekt som sker i samråd med Västra Götalandsregionen och innebär en totalrenovering av vårdcentralen. Slutbesiktning sker i början av 2023.

Avslutat:

Odensbergs skolas projekt är en förhyrning av en prefabricerad skolbyggnad. Resning av byggnaden skedde på tre dagar och hyrestiden sträcker sig till 10 år med möjlighet till köp.

Mössebergsskolans ventilation har uppgraderats till en modernare och mer kostnadseffektivare ventilation.

Anpassningar Kyrkerörskolan innebar ytterligare moduler intill befintliga moduler samt skifte av två salar i skolbyggnaden.

Skyddsrumsåtgärder genomförs löpande i syfte att upprätthålla en godkänd standard.

Frökindsgårdens färdigställdes under hösten 2022 och omfattade en totalrenovering av äldreboendet.

Lusthus som renoverades i samband med renoveringen av Frökindsgården

Energisparåtgärder:

Under 2022 drabbades Europa och Sverige av en elkris vilket innebar att elpriset rusade i höjden och delar av Europa stod utan möjlighet till uppvärmning.

Avdelningen har arbetat aktivt under året i syfte att bli mer självförsörjande. Under våren beslutades en ny riktlinje om solceller på kommunala byggnader vilket innebär att vid projekt ska beräkningar om solceller finnas. Detta i syfte att inte vara lika beroende av den el som levereras utan själva tillverka el med hjälp av solceller.

Utbyte till luftvärmepumpar har skett på flera platser i kommunen under året, bland annat på Nils Erikssons gatan och i skidbackens byggnader.

I samband med elbristen under höst och vinter 2022 genomfördes noggranna optimeringar på kommunens byggnader i syfte att minimera risken för nedstängningar i Europa. Optimeringarna är något som kommer arbetas vidare med kommande år samt ett arbete med att ändra beteende hos verksamheten.

Kommunen har en energiförbrukning på 121 kWh per kvadratmeter under 2022. Detta är en förbättring med 37 kWh/m² jämfört med 2012.

Verksamhetsanalys

Fastighetsavdelningen	2022	2021	2020
Ägda lokaler			
Bruttokostnad (tkr)	203 617	181 395	179 055
Utveckling %	12,3	1,3	11,6
Bruksarea (BRA), m ² , 31 dec.	237 674	236 870	238 071
Kr/m ² BRA	857	766	752
Utveckling %	10,6	1,8	11,7
Förhyrda lokaler			
Bruttokostnad (tkr)	52 690	54 490	48 874
Utveckling %	-3,3	11,5	-7,7
Förhyrd yta, m ² , exkl moduler	38 788	38 603	38 408
Kr/m ²	1 358	1 412	1 272
Utveckling %	-3,8	10,9	0,1

Exklusive åtgärder åt verksamheter, förhyrda moduler och kostnader för outhyrt. (t.o.m. 2020 ingår inte FEP-åtgärder)

Ägda lokaler:**Volymtal ägda fastigheter**

Bruksarea (BRA) m ² Yta 31 dec. resp år	2022	2021	2020
Skolor	101 201	101 201	102 230
Förskolor	13 295	13 295	13 135
Äldre. och omsorgsboende	47 959	47 959	55 678
Förvaltning och samlingslokaler	69 833	69 264	61 969
Pensionärsbostäder, hyres o affärshus	5 386	5 151	5 059
Summa ytor	237 674	236 870	238 071

Nyckeltal ägda fastigheter - Räknas på ytan 31 dec. resp. år.

kr/m ² BRA (netto)	2022	2021	2020
Kapitalkostnad	385	369	395
Adm. Försäkring Fastighetsskatt	40	39	40
Media	191	150	114
Skötsel och reparationer	187	160	155
Planerat underhåll, drift	30	26	27
Planerat underhåll, reinvesteringar	88	81	79
Summa	922	825	811

Större underhållsåtgärder bokförs som reinvesteringar.

Media

tkr	2022	2021	2020
Elkostnad	29 670	19 727	13 015
Oljekostnad	-26	142	62
Fjärrvärmekostnad	11 575	12 044	10 606
Fasta bränslen	1 163	1 115	930
Vatten- och avloppskostnad	3 458	2 880	2 936

Försäld energi och vatten är ej avräknad, 500 tkr/år.

Nyckeltal

kr/m ²	2022	2021	2020
Energikostnad	178	139	103
VA-kostnad	15	12	12

Försäld energi och vatten är ej avräknad

Förbrukad mängd

	2022	2021	2020
El, MWh	12 206	12 036	11 899
Värme, MWh	17 185	17 788	15 567
Avgår försäld energi	-527	-577	-506
Summa MWh	28 864	29 247	26 960
Vatten, m ³	118 574	111 483	122 081

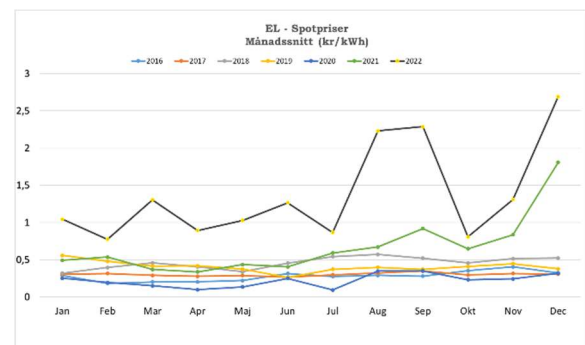
Graddagsjustering: Redovisad förbrukning är inte graddagsjusterad

Kommentarer till ägda lokaler:

Planerat underhåll och reinvesteringar för 2022 har en positiv utveckling och hade en budget 112 kr/m².

Mediakostnader: Energikostnaderna har ökat med 13 mnkr jämfört med budget och 9 mnkr jämfört med 2021. VA kostnaderna har ökat med 2 kr/m² jämfört med 2021.

Kommunen idag har ett rörligt elprisavtal vilket innebär att man betalar för vad elen kostar i snitt per månad. Då det har varit elbrist i Europa under 2022 så har kostnaden per kWh ökat väldigt mycket. Detta förtydligas på grafen till höger. Detta är något som kommunen inte har kunnat förutse med tanke på vad elkostnaderna har varit tidigare år. Under hösten och vintern har kommunen minskat energiförbrukningen i fastighetsbeståndet i syfte att minimera risken för elbrist i Sverige och Europa. Detta har inneburit att man bland annat stängt ner delar av badhuset, minskad tillverkningen av konstsnö samt minskat bastutider.

Grafen visar spotpriser på El. Den svarta linjen är 2022 års spotpriser vilket skiljer sig markant jämfört med tidigare år. Då Falköping kommun har ett rörligt elavtal innebär detta att kostnaderna för 2022 inte har budgetteckning.

Förhyrda lokaler:**Volymtal förhyrda lokaler**

Yta m ²	2022	2021	2020
Totalt förhyrt, ca (exkl moduler)	38 788	38 603	38 408
Varav inom koncernen*, ca	16 421	15 066	14 467
Förhyrda moduler	4 534	3 214	3 365

*Falköpings Hyresbostäder.

Nyckeltal

kr/m ²	2022	2021	2020
Genomsnittlig kostnad (exkl. moduler)	1 358	1 412	1 272
Genomsnittlig kostnad moduler	2 214	1 843	1 950

Kommentarer till förhyrda lokaler:

Totalytan för förhyrda lokaler har ökat. Yta för Ekebergshallen i Åsarp ingår ej. Kommunen hyr hallen endast dagtid.

Förhyrningen av moduler vid Gudhemsskolan, Hjelmarsörsgatan, Jättenegatan, Dotorp, Vartofta skola och Kyrkerörsskolan är en del av de befintliga modulerna kommunen har. Kommunen har även ökat upp i form av skolan i Odensberg och ytterligare anpassningar på Kyrkerörsskolan.

Den genomsnittliga hyreskostnaden har minskat med 54 kr/m². Ytan förhyrda moduler har ökat, moduler har fått hyras in på grund av att projekt Platåskolan inte är färdigställd.

Framtid**Drift:**

Jobba vidare med driftenheten, se över hur den ska vara bemannad och eventuellt utöka servicegruppen. Fastighetsavdelningen har som målsättning att befintliga fastighetsskötartjänster uppgraderas till fastighetstekniker. Jobba vidare med samarbetet mellan Fastighetsavdelningen, Park/gata och Falköpings Hyresbostäder.

Fastighetsavdelningen arbetar med att se över organisationen, hur avdelningen arbetar, rutiner, vem ansvarar för vad, när tar förvaltarna över fastigheten från projektledarna, ansvarsfördelning förvaltare/drift, m.m.

Investeringsprojekt:

Enligt lokalförsörjningsplanen kommer investeringsvolymen att vara fortsatt hög de närmaste åren, vilket innebär många investeringsprojekt och en hög arbetsbelastning på avdelningen. Projektledare assisterar även förvaltare vid större reinvesteringar.

Energi:

Det kommer att jobbas mycket med energiuppföljning och energibesparande åtgärder i den löpande driften. Avdelningen besöker verksamheterna för att öka förståelsen för hur beteendeförändringar kan påverka energiförbrukningen.

Klimatstrategi:

Fastighetsavdelningen arbetar succesivt för att konvertera de fastigheter som har inslag av fossil uppvärmning.

Städavdelning

Avdelningschef: Solveig Pettersson

Verksamhet

Städning i kommunens ägda och inhyrda fastigheter där det bedrivs kommunal verksamhet.

Organisation

Städavdelningens organisation består av en städchef, två arbetsledare och 86 lokalvårdare varav det ingår ett lokalvårdsteam samt kombinations-tjänster främst kost/lokalvård. Enbart lokalvårdare motsvarar cirka 79 årsarbetare.

Verksamhetsbeskrivning

Städavdelningen utför lokalvård i egen regi i lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet.

Avdelningens uppdrag är att tillhandahålla lokalvård samt att utföra arbetsuppgifterna med rätt kvalitet inom ramen för tilldelade resurser.

Lokalvårdarens uppgift är att städa och vårda lokalerna samt utföra periodisk golvvård i de fastigheter där det bedrivs kommunal verksamhet.

Städavdelningen arbetar kontinuerligt tillsammans med verksamheterna att ytor och städfrekvenser stämmer. Arbetet säkerställer gällande överenskomna lokalvårdsbeskrivningar vilket leder till ett effektivare nyttjande av lokaler och att städningen är enligt verksamheternas önskan.

En av Falköpings kommuns målsättningar är att vara en miljökommun och en förebild i sitt miljöarbete. Kommunens tecknade avtal av städkemikalier och material är ett viktigt instrument för att minska kommunens negativa miljöpåverkan.

Ekonomi

Städavdelningen, tkr	2022	2021	2020
Intäkter	38 544	38 120	38 305
Kostnader	-39 603	-40 043	-38 863
Nettokostnader	-1 059	-1 923	-558
Budget	-2 004	-1 384	-2 429
Budgetavvikelse	945	-539	1 871

Städavdelningens överskott beror till stor del på vakanser under vissa perioder i samband med pensionsavgångar och när personal slutat. En teamtjänst har också varit utlånad på annan ordinarie tjänst under en begränsad period. Även vid byggprojekt har ex. golvvård inte varit aktuellt att utföra.

Verksamheternas hittills kända behov av städning är det som motsvarar städavdelningens uppdrag. Städavdelningen utför städning enligt de lokalvårdsbeskrivningar som gäller.

Färdigställandet av Frökindsgården och Odensbergsskolans modulbygge samt del som ännu inte är klar gällandes till- och ombyggnaden av förskola och kök är av betydande händelse. Likaså de lokalförändringar som sker på Stadshuset påverkar både i nutid men också framöver då golvmaterial som valts påverkar städmoment och underhållsmetoder.

Under året har kapprum i modulerna på Högstadium Centrum tillkommit samt ökad städfrekvens på aulan som byggts om till matsal. Även Studiegården har ökat städfrekvenserna till daglig städning. Lilla Fredriksberg ingår från och med januari i städavdelningens uppdrag. Socialförvaltningen har under året fått ytterligare utökat behov av städning. Det gäller lokaler på Warenbergsgatan 23 som startade i januari och för Dagverksamheten på Bergsliden 2 som började städas i december.

Städavdelningen	2022	2021	2020
Bruttokostnad tkr	39 603	40 043	38 863
Utveckling % (bruttokostnader)	-1,1%	3,0%	-1,3%
Städarea, m ² , 31 dec	158 500	157 600	161 700
Bruttokostnad (kr) / m ²	250	254	240
Utveckling %	-1,7%	5,7%	-2,2%
Sjukfrånvaro %	6,7%	5,3%	5,3%

Campingen har städavdelningen haft fortsatt uppdrag att städa. Totalt har städarean ökat med ca 900 m².

Avdelningen har kompenserats för sjuklönekostnader januari, februari och mars.

Under året har köp av kombiskurmaskiner gjorts, vilka ersätter äldre och inte längre funktionella maskiner.

Verksamhetsredovisning

Inledningen av 2022 är smittspridningen av virusjukdomen covid-19 hög. Det kräver prioriteringar och extra insatser för att lösa städningen och servicen till verksamheterna. I sin tur påverkar också smittspridningen planerade sammankomster såsom APT-träffar, utbildningstillfällen osv. som får flyttas fram.

Städavdelningen intern debiterar övriga förvaltningar. Det innebär att respektive nämnd har budget och kostnader för städningen. De lokalvårdsbeskrivningar som är överenskomna sen tidigare är oförändrade.

Under året har sex lokalvårdare pensionerats och två har valt att sluta. Omfördelningar görs så att personal erbjuds utökad arbetstid upp till heltid och även arbetsplatsbyten har skett. I övrigt återbesätts tjänster vid behov.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet kring riskbedömning av handintensiva moment som kan förekomma inom lokalvårdsyrket tar sin form inom avdelningens LOSAM. Under hösten tas intresseanmälan in till en arbetsgrupp som ska delta i riskbedömningen.

Med medel från Omställningsfonden har digital utbildning genomförts i Yrkesvenska för lokalvårdare. Utbildningen för grupp ett avslutades i februari och grupp två avslutades i april. Ny grundläggande lokalvårdsutbildning med PRYL-certifiering har påbörjats under hösten och som beräknas vara klar under mars 2023. PRYL betyder (Projekt Yrkesbevis Lokalvårdare – etablerat yrkesbevis).

Två Stor-APT har genomförts under året. Ett i maj som avslutades med gemensam lunch samt ett i december som också är det sista inom Samhällsbyggnadsförvaltningen. I september gavs möjlighet att kunna följa med till städmässa i Skövde där det visades nyheter inom branschen.

Städavdelningen har tillhandahållit feriepraktikplatser under sommaren. Under delar av 2022 har tre extra tjänster (extra resurs) och fem platser för Connect 2.0 varit aktuella varav en respektive två återstår vid årsskiftet. Även APL-praktikanter som behöver tre till fyra veckors praktik i sin lokalvårdsutbildning tas emot.

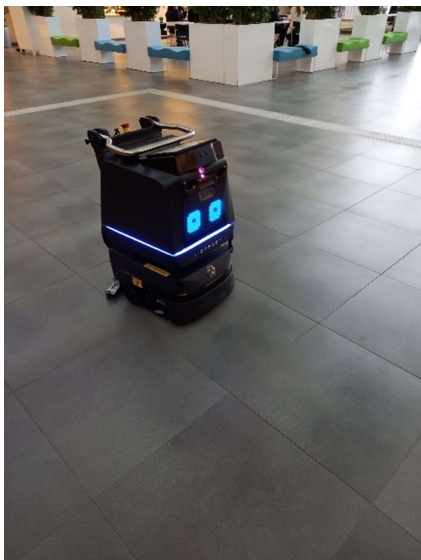

Avdelningen har under året städad på uppdrag av fastighetsavdelningen de skyddsrum som tömts samt ordnat förbrukningsmaterial, utrustning mm till flyktingboendet på Trinnöjegatan 3.

Enligt utvärdering som gjorts under 2022 i det så kallade "pilotprojektet" beslutas att städansvaret för idrottshallarna i Odenområdet kvarstår hos Kultur- och Fritidsförvaltningen. I och med detta så riskerar den ekonomiska överblicken av vad städningen kostar kommunen totalt blir svårare att särskilja från annan verksamhet i framtiden.

Framtid

Utveckling av verksamheten sker genom fortsatt investering av rationella och effektiva maskiner och redskap. Något som kommer följas med intresse är städrobot som planeras installeras på Ällebergsgymnasiet.

Genom städråd och fortsatt dialog med verksamheter säkerställs att överenskommen lokalvårdsbeskrivning är känd och att dokumentation över städuppdragen erhållits.

Verksamheternas flyttningar till/från ersättningslokaler, rivningar etc. är en utmaning för avdelningen. Dimensionering och rekrytering av personal måste anpassas. För städavdelningen är det viktigt med framförhållning i beslut som tas av verksamheterna som påverkar vilka städbehov som behövs. Vad händer med Platåskolan, övriga

skolor som planeras för anpassningar till F-6 och kommunens planerade köp av Fredrikbergskyrkan är några exempel. Tagna, planerade och kanske idag ännu inte kända beslut av investeringar och lokalbehov för verksamheter påverkar städavdelningen. Städning är en del av framtidens driftskostnader.

Verksamheten säkerställs genom att samtlig personal har grundläggande lokalvårdsutbildning samt har en till två dagars fortbildning per år.

Från och med 2023 tillhör avdelningen Kommunledningsförvaltningen. Tillit och trygghetsskapande är viktigt för personal kring den fortsatta processen.

Arbetet med riskbedömning av handintensivt arbete kommer intensifieras. Uppdatering av säkerhetsdatablad på kemiska produkter samt HLR-utbildning är med i årets planering. Klimatstrategin och miljöarbete kommer vara med på arbetsplats-träffar under året samt kunskaper kring Barnkonventionen.

Städavdelningen fortsätter delta i processer vid om- och nybyggnationer så att städtrum och städcentraler byggs och utformas för att beakta lokalvårdarnas arbetsmiljö. Även rekommendationer vid val av mattor, utformning av entréer m.m. är att beakta då det påverkar den framtida städningen i lokalerna och dess kostnad.

Städavdelningen fortsätter tillhandahåller praktikplatser vilka kan variera beroende på vilka behov som arbetsmarknadsåtgärderna gäller.

Övrigt

Verksamhet

Kansli

Kansli med gemensam administration, stadshusvaktmästeri, reception/växel, borgerlig vigsel samt politiska nämnden.

Rådet för Funktionshinderfrågor är organisatoriskt knutet till tekniska nämnden, som ansvarar för ordförande, sekreterare och kansliservice. Rådet är ett organ för samråd och information mellan kommunen och företrädare för de handikappades riksorganisationer inom kommunen

Renhållning

Hushållsavfall samlas in genom medlemskap i kommunförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg, (AÅS). Verksamhetsavfall hanteras på Falevi avfallsanläggning av privat entreprenör, PR-Slamsugning AB. Sluttäckning av Falevi deponi genomförs enligt avtal tecknat av kommunstyrelsen av entreprenör, PR-Slamsugning AB.

Ekonomi

Kansli, tkr	2022	2021	2020
Intäkter	4 194	4 201	4 213
Kostnader	-10 438	-10 569	-10 109
Nettokostnader	-6 244	-6 368	-5 896
Budget	-8 458	-9 325	-7 804
Budgetavvikelse	2 214	2 957	1 908

Renhållning, tkr	2022	2021	2020
Intäkter	2 382	2 038	1 884
Kostnader	-2 814	-1 911	-1 933
Nettokostnader	-432	127	-49
Budget	-390	0	0
Budgetavvikelse	-42	127	-49

Sammanlagt är överskottet 2 172 tkr jämfört med budget. Överskottet beror på nämnden inte haft några oförutsedda kostnader samt minskade kostnader på grund av att en tjänst delvis varit vakant under året.

Renhållning (tkr)	2022	2021	2020
ÅV-centraler			
Bruttokostnad	529	427	407
Nettokostnad	275	187	155
Nettokostnad (kr)/invånare	8	6	5
Verksamhetsavfall			
Bruttokostnad	515	327	528
Nettointäkt/nettokostnad	- 242	- 314	- 106
Sluttäckning			
I anspråktagande avsättning	- 9 130	- 5 101	- 3 008
Intäkt från avfallsavgifter	- 998	- 997	- 997
Kostnad för sluttäckning	10 128	6 098	4 005
Kronor/invånare	307	185	121

Återvinningscentral (ÅV-central)

Hyran för återvinningscentralerna från Avfall & Återvinning Skaraborg täcker inte kostnaderna, utan ger ett underskott på -275 tkr. Avtalet är uppsagt och håller på att förhandlas.

Verksamhetsavfall

Hyran från entreprenören täcker kostnaderna i och med den nya ECA-ytan byggts och mer yta kunnat hyras ut. Verksamheten ger ett överskott på 242 tkr.

Sluttäckning

Sluttäckning av deponier genom att täta och sluttäcka de gamla deponiområdena pågår på tre platser, Falevi, Stenstorp och Floby. I bokslutet 2018 gjordes en avsättning för sluttäckningen och allteftersom kostnaderna uppstår minskas avsättningen. Kostnaden för årets åtgärder är 10,1 mnkr. Intäkter på runt 1 mnkr kommer via AÅS avgifter och resterande kostnader finansieras genom att 9,1 mnkr tagits i anspråk av avsättningen.

Verksamhetsredovisning

Sluttäckningen fortsätter enligt plan och efter hur mycket täta massor som kan anskaffas för ändamålet. Tätmassor för Stenstorp har under året lagts ut på ungefär halva arealen. På Falevi har arbetet med delar av slänter på etapp 3 och 4 färdigställts.

En ny beräkning av kommande kostnader för sluttäckningen visar att en justering av avsättning behövs göras med 3 810 tkr.

På de tre deponierna som sluttäcks finns återvinningscentraler etablerade vilka sköts av Avfall & Återvinning Skaraborg. Avtalet med AÅS gällande Falevis återvinningscentral har sagts upp till 2023

och nya avtal håller på att tas fram. Utredning om plats för ny ÅVC pågår.

Framtid

Arbetet med avslutningsplan för hela Faleviområdet fortgår. Fortsatt sluttäckning av Falevi deponi kommer att ske med slutmål 2026.

En ny ÅVC kommer att byggas i Falköping så att nuvarande ÅVC kan flytta i samband med sluttäckning av deponi.

Tillfällig stängning av återvinningsstationerna i Floby och Stenstorp kommer att göras för att kunna bygga täta ECA-ytor för verksamheten

Sluttäckning Falevi

Taxefinansierat Vatten och avlopp

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AVMK 2022	PROG AUG 2022
<i>Intäkter</i>					
Avgifter mm	60 194	60 967	62 057	-1 090	61 110
Statsbidrag	25	20	0	20	20
Övriga intäkter	78	218	80	138	160
Interna intäkter	4 996	5 577	4 830	747	5 331
Summa intäkter	65 292	66 782	66 967	-185	66 621
<i>Kostnader</i>					
Personalkostnader	-14 678	-14 480	-14 576	96	-14 743
Verksamhetskostnader	-25 694	-29 533	-26 756	-2 777	-27 103
Kapitalkostnader	-20 803	-22 657	-21 545	-1 112	-22 597
Interna kostnader (inkl. internhyra)	-3 544	-3 952	-4 090	138	-3 796
Summa kostnader	-64 719	-70 622	-66 967	-3 655	-68 239
ÅRETS RESULTAT FÖR VA	573	-3 840	0	-3 840	-1 618
Internt bidrag för att täcka ack förlust		5 771	0	5 771	0
ÅRETS RESULTAT VA INKL INTERNT BIDRAG	573	1 931	0	1 931	-1 618

Verksamhet

Tillgång till vatten och avlopp är grunden för ett fungerande samhälle. Avdelningen driftar och underhåller 290 km dricksvattenledningar, 270 km spillvattenledningar och 265 km dagvattenledningar, 6 vattenreservoarer, 8 avloppsreningsverk och mer än 80 mindre anläggningar som pumpstationer, tryckstegar m.m.

VA-verksamheten är en samhällsviktig verksamhet, delvis livsmedelsverksamhet (leverans av dricksvatten) och delvis miljöfarlig verksamhet (omhandtagande av avloppsvatten). Detta innebär att verksamheten är hårt styrd med olika lagar och regler och tillsyn utförs av många olika myndigheter. Digitalisering är viktig inom verksamheten och det strävas efter att minska onödiga steg i arbetsgången. Att arbeta med struktur och rutiner internt och externt är också en av prioriteringarna.

En viktig del i arbetet är transparens och likabehandling. VA-avdelningen arbetar med att skriva avtal med alla som är anslutna till kommunalt VA och som inte ingår i huvudmannens åtagande, som till exempel VA-föreningar utanför verksamhetsområde, industrier och sprinkleranläggningar.

Avdelningen projekterar och projektleder alla reinvesteringsprojekt på VA-anläggningar. Avdelningen projekterar VA-nät i alla exploateringsprojekt och projektleder vissa av dem.

VA-avdelningen bidrar även med kompetens i alla nya detaljplaner, arbete med klimatanpassningen i kommunen samt hjälper till i bygglovsfrågor med bedömning av yttre VA (ledningarna som förbinder huset med kommunal förbindelsepunkt i tomtgräns).

Ekonomi

VA verksamheten finansieras av VA taxor och har en separat ekonomi från verksamheter som finansieras med skattemedel. Vilka kostnader man får ta ut genom VA taxa är styrd med Lagen om allmänna vattentjänster, vilken också förbjuder att VA taxan används för skattefinansierad verksamhet.

Ekonomi under 2022 har varit ansträngd på driften pga. kostnadsökningar. VA verksamheten går med underskott med - 3 840 tkr. Den största avvikelserna är verksamhetskostnaderna som t.ex. el (ett underskott på - 2 916 tkr mot budget), samt kemikalier men även högre kapitalkostnader. Externa intäkter var lägre än budgeterat vilket är ett tydligt tecken på sämre ekonomiskt läge i omgivningen, VA abonnenter sparar på vatten. Kapitalkostnaderna är högre än föregående år och är högre än budgeterat. Detta på grund av att stora investeringsprojekt har aktiverats vilket påverkar kapitalkostnaderna. Under året kommer ytterligare projekt att slutföras och aktiveras.

Lagen om allmänna vattentjänster ger möjlighet till kommunen att avsätta pengar i en separat fond för framtida investeringar (30§ Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster). Överuttag kan även användas för att t.ex. kompensera underskott under de tre närmast föregående åren (Regeringens proposition 2005/06:78 – Allmänna vattentjänster). Lagen ger ingen möjlighet till en fond som ska hantera underskott. Årets resultat för VA-avdelningen är ett underskott på –3 840 tkr. Enligt lagen bör detta regleras och därför föreslås en återställning av VA-fonden med ett internt bidrag på 5 771 tkr i samband med bokslutet. Detta innebär att VA-fonden nollställs.

Skuld till VA-kollektivet

År	IB	Årets resultat	UB
2013	21	-1 669	-1 648
2014	-1 648	-621	-2 269
2015	-2 269	882	-1 387
2016	-1 387	1 180	-207
2017	-207	2 520	2 313
2018	2 313	-3 824	-1 511
2019	-1 511	-1 744	-3 255
2020	-3 255	751	-2 504
2021	-2 504	573	-1 931
2022	-1 931	1 931	0

Verksamhetsredovisning

Avdelningens verksamhet kretsar runt lagar och regler som styr VA sektorn. Under året har stort fokus varit på arbete med reserv- och nödvattenplan, säkerhetsskyddsanalys samt informationssäkerhet.

Genom införande av ett underhållsprogram för VA-anläggningar (Maint Master), har man digitaliserat drift- och underhållsarbete på reningsverken och pumpstationer. Arbete med att uppdatera databasen kommer att pågå i flera år framåt. Effekten av bättre styrning och effektiviseringen med Maint Master syns redan idag i verksamheten. Under året har personalen på driftenheten avslutat ca 80 avhjälpande jobb, 940 förbyggande jobb, 50 förbättringsjobb, 15 projektrelaterade jobb samt 20 icke UH-relaterade jobb. Avdelningen arbetar för att gå ifrån avhjälpande underhåll till förebyggande underhåll. Förbättringar är en mycket viktig faktor för att minska antalet stopp, haverier och stilleståndstid m.m. Underhållsskulden är dock svår att jobba ikapp då det krävs mer personalresurser än vad som finns på avdelningen.

VA-avdelningen arbetar kontinuerligt med drift, underhåll och förnyelse av ledningsnätet. Det politiska målet är att renovera 1 % av VA-nätet till vilket har avsatts ca 30 mnkr per år. Totalt renoverades 0,33 % av dricksvattenledningar, 1,1 % spillvattenledningar och 0,15 % av dagvattenledningar. Renoveringstakt ligger på 0,5 % för 2022. Målet med 1% renovering uppfylldes inte. Orsak är brist på personalresurser och kostnadsökning de senaste 10 åren. De sedan 2011 då avsatta investeringsmedel räcker inte till då kostnaderna har ökat. Samtidigt har administration och förberedelse kring planering och projektering av projekt blivit mycket mer resurskrävande. VA verksamheten arbetar också med många nya projekt och nya myndighetskrav i ett förändrat världsläge vilket kräver resurser.

Under året hade verksamheten 20 vattenläckor till en kostnad på 1,5 miljoner kronor. Det utfördes ca 80 mindre förnyelsejobb.

Dricksvattensvinnet – del av förbrukningen som vi inte tar betalt för och som vi inte har kontroll över dvs. läckaget i ledningsnätet - ligger i år på 7,6%. Falköpings kommun ligger bra vad gäller kontroll över dricksvattenledningsnät. Enligt Svenskt vattens hållbarhetsindex, behöver man inte ta åtgärder i frågan om svinnet ligger under 8%. Detta ger oss ett försprång i det arbete som kommer att komma med det nya dricksvattendirektivet där ställs krav på bedömning och åtgärder kring läckage.

Det största projektet var reinvesteringar i ledningsnät i Kättilstorp, utbyte av en del av läckdrabbade ledningar mot Kinnarp samt renovering av delar av biologisk rening på Hulesjöns reningsverk.

Avdelningen är i framkant vad gäller användning av nya tekniker, bland annat Lora – ett radionät som kommunen tillhandhåller och som används för att skicka data över långa avstånd. Tekniken används främst för att övervaka dricksvattennätet (läckor och nattflöden).

VA	2022	2021	2020
Bruttokostnad, tkr	70 613	64 719	62 529
Utveckling %	9,1	3,5	0,7
Intäkter, tkr	66 757	65 292	63 280
Utveckling %	2,2	3,2	4,8
Dricksvatten till ledningsnät, m ³	2 055 779	2 031 720	2 095 525
Bruttokostnad (kr) /m ³	34	32	30
Renat avloppsvatten, m ³	2 799 828	2 809 732	3 216 985

Vattenmätarbrunn med Lora antenn

Övergång till digitala vattenmätare för konsumenter fortsätter. Cirka 70 % av alla mätare i verksamheten nu är digitala. Genom att ha fjärravlästa vattenmätare skapas bättre kontroll över dricksvattensvinn samt minskar arbetsbelastningen på personalen.

Avdelningen har jobbat för att informera kunder om viktiga frågor. Två nya informationssidor har skapats, en för fettavskiljare och en för oljeavskiljare. Kommunikationsavdelningen har hjälpt till att ta fram broschyrer för dessa som kan delas ut till berörda fastighetsägare och företagare.

VA avdelningen har även skapat en ny informationstabell om provtagningar som görs på dricksvatten med länkar till livsmedelshemsida för varje parameter. <https://www.falkoping.se/bygga--bo/vatten-och-avlopp/dricksvatten>.

Dessutom finns VA-avdelningen tillgänglig via sin kundtjänst som har öppet måndag-torsdag mellan kl. 7-16. Riktade SMS-kampanjer till vissa områden för att tex stävja att plasttandpetare kastas i avloppet.

I somras uppmärksammades VA avdelningen som bäst på tillgänglighet i en stor artikel i branschens största tidning Cirkulation. Tidningen gjorde en test med wallraffa metod (anonymt) bland 15 kommuner. I undersökningen fanns bl.a. Malmö, Linköping, Sundsvall, Danderyd, Essunga m.fl. Tidningen mailade kommunen med olika abonnentfrågor, ringde upp kundtjänsten på VA och till slut letade de på hemsidan efter uppgifter.

Tidningen kom till slutsats att Falköping var bäst i test. Det tog bara 40 sekunder för tidningen att hitta rätt kontaktväg i organisationen, 26 minuter att få ett utförlig och bra svar på frågan via e-mail som uppenbarligen inte var ett inkopierat standard svar, ingen väntetid i telefon när man ringde kundtjänsten och inga problem att få namn och telefonnummer på VA kunniga för tekniska frågor.

Framtid

Det pågår ett arbete med att rusta upp civilsamhället i Sverige. Samhällsviktiga funktioner ska förberedas för att kunna klara av krissituationer och förhöjd beredskap. Det finns lagkrav på att göra risk- och sårbarhetsanalys samt dokument och rutiner som ska belysa och klargöra arbete med bl.a. informationssäkerhet, säkerhetsskydd. Under 2023 kommer VA avdelningen fortsätta att jobba med risk- och sårbarhetsanalys, informationssäkerhet och kontinuitetsplanering. Arbete med reserv- och nödvatten fortsätter.

Under 2023 ska kommunen ta fram och besluta om en vattentjänstplan. Personal från VA avdelningen ihop med personal från Stadsbyggnadsavdelningen och MÖS kommer att arbeta med planen.

Det pågår kontinuerligt arbete med digitalisering.

VA-kollektivet ska hålla en årlig reinvesteringstakt om 1 % för det planerade underhållet av vatten- och avloppsledningarna. Att bibehålla reinvesteringstakten är viktigt för att kunna säkra upp VA-försörjningen och bibehålla kvaliteten. VA-avdelningen kommer att fortsätta arbetet med reinvesteringar på ledningsnät genom olika projekt.

Under 2023 pågår arbete med reinvesteringar av VA nät på Stora Torget. Reinvesteringen säkerställer minskad risk med driftstörningar på VA nät inom kommande år vilket minskar risk för grävningar i den nya torgytan. Separering av dagvatten och spillvatten för att minska bräddningar (utsläpp av orenat spillvatten) i Vartofta pågår även under 2023. Detta kommer att bidra till att uppnå målet om att ha mindre bräddningar. Vartoftas projekt rustar även upp samhället för att på bättre sätt klara av klimatförändringar vad gäller översvämningrisker.

Genom fler överföringsledningar effektiviseras hantering och rening av avloppsvatten. Nästa år fortsätter arbetet med ny överföringsledning mellan Broddetorp och Axvall. När arbetet är slutfört kommer reningsverket i Broddetorp att läggas ner och avloppsvattnet kommer att renas av Skara kommun.

Exploateringsprojekt fortgår på Fårabergget.

Biogas

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AVMK 2022	PROG AUG 2022
<i>Intäkter</i>					
Avgifter mm	2 018	4 117	3 240	877	4 814
Statsbidrag	552	844	1 103	-259	724
Övriga intäkter	1 068	368	758	-390	422
Interna intäkter	9	90	0	90	88
Summa intäkter	3 647	5 419	5 101	318	6 048
<i>Kostnader</i>					
Personalkostnader	-1 105	-1 673	-922	-751	-1 707
Verksamhetskostnader	-3 752	-4 181	-2 285	-1 896	-3 451
Kapitalkostnader	-2 635	-3 345	-3 576	231	-3 312
Interna kostnader (inkl. internhyra)	-824	-945	-1 018	73	-785
Summa kostnader	-8 315	-10 143	-7 801	-2 342	-9 255
ÅRETS RESULTAT FÖR BIOGAS	-4 669	-4 725	-2 700	-2 025	-3 207

Verksamhet

Behandling av matavfall genom rötning för att producera biogas för uppgradering till fordonsgas.

Matavfall behandlas genom att malas ner och spädas ut till en pumpbar slurry. Slurryn behandlas termofilt i en rötkammare, med syfte att producera biogas. Gasen uppgraderas till fordonsgas.

Rötresten, även kallad biogödsel, återförs till kretsloppet som jordförbättringsmedel. Biogödselets kvalitet säkerställs med hjälp av certifiering enligt SPCR 120.

Ekonomi

Behandlingsavgifterna för matavfall är fortsatt mycket låga. Sammantaget har intäkterna blivit i nivå med marknadens låga behandlingsavgifter vilket resulterar i ett underskott för verksamheten.

Intäkterna hamnade på 5 419 tkr. Intäkterna täcker ca 50% av kostnaderna på biogasanläggningen. Under 2022 levererades 5,9 GWh till Fordons gas, vilket var rekordår i leverans.

Verksamhetskostnaderna blev högre än budgeterat, - 1 896 tkr. Drift och underhållskostnaderna ökade pga. högre mediepriser (el), högre kemikaliepriser men även avhjälpande underhåll då det under året hänt ett haveri i matkvarnen som sedan var tvungen att reoveras. Uppgraderingsanläggningen servades i år för att bibehålla kapacitet och driftsäkerhet.

Mer än hälften av kostnaderna på biogasanläggningen är kapitalkostnader (3 345 kr) samt personalkostnader (1 673 tkr). Andra stora kostnadsposter under 2022 var inköp av slurry från Renova (ca 1000 kr) samt bortforsling av rens som är bi-produkt av matavfallsbehandling (ca 600 tkr).

Cirka 15 % av gasproduktion har facklats under 2022. Brister i hantering inom kundens gasstation har gjort att gas som inte kunnat levereras/säljas har facklats. Även stopp i produktion pga. drift och underhåll har gjort att gasen facklats.

I och med facklingen har en viss mängd intäkter tappats i form av såld uppgraderad gas. Anläggningen har en överproduktion av gas där beslut behövs för kommande avsättning.

Biogas	2022	2021	2020
Bruttokostnad, tkr	10 143	8 315	8 431
Utveckling %	22,0	-1,4	-7,9
Intäkter, tkr	5 419	3 647	8 356
Utveckling %	48,6	-56,4	-13,8
Behandlat rötbart organiskt material (ton)	8 565	5 789	5 280
Producerat klimatneutralt bränsle fr organiskt avfall (MWh)	6 014	3 924	4 032

Verksamhetsredovisning

Tillgången på matavfall att behandla i anläggningen var god under året.

Under året har rötbart matavfall och andra substrat kunnat avropas för att uppehålla produktion av biogas för uppgradering till fordonsgas enligt avtal. Avtal med Renova säkerställer substrat fram till avtalsstart med A&ÅS 2023.

Under hösten togs fram en drift och underhållsplan för anläggningen.

Framtid

Uppgraderingsanläggningen har tagits över av kommunen från januari 2022 vilket innebär att kommunen råder över hela produktionsledet från matavfallsmottagningen, rötchammare, uppgradering och ledning till överlämningspunkt hos Fordonsgas. En baslast av matavfall samt matavfallsslurry finns avtalad för 2023, vilket innebär att avtalade gasleveranser kan genomföras.

Från oktober 2023 kommer biogasanläggningen i Falköping att ta emot all matavfall från A&ÅS upp-tagningsområde.

Biogasgruppen jobbar med att säkerställa avsättning för gas, vilket är viktigt så att facklingen undviks. Avtalet med Fordonsgas löper ut 2023-12-31.

Personalen från VA avdelningen som jobbar med drift av biogas kommer under våren 2023 att förbereda anläggningen för kommande matavfall genom att städa rötchammare, hygieniseringstank men även titta på mottagningsanläggningen för att säkerställa att avtalet kan genomföras. Utrustningen ska generellt ses över och vid behov renoveras så att risken för stopp minimeras när volymerna ökar i samband med nya avtalet.

Investeringsredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AVVIK 2022	PROG AUG 2022
<i>Investeringar</i>					
Inventarier	-2 030	-8 091	-11 331	3 240	-8 731
Övrigt	-41 411	-44 740	-50 669	5 929	-45 786
Taxefinansierade Inventarier	-916	-899	-2 500	1 601	-1 600
Taxefinansierade övrigt	-22 945	-21 191	-26 000	4 809	-22 328
Summa investeringar	-67 301	-74 921	-90 500	15 579	-78 445
<i>Fleråriga investeringar</i>					
Skattefinansierade (se spec sid 69)	-84 548	-90 631	-118 600	27 969	-100 000
Taxefinansierade (se spec sid 74)	-6 978	-7 070	-15 800	8 730	-12 276
Summa fleråriga investeringar	-91 526	-97 701	-134 400	36 699	-112 276
ÅRETS RESULTAT FÖR NÄMND	-158 827	-172 622	-224 900	52 278	-190 721

Under byggnation – Odensberg Förskola/kök

Investeringsredovisning – skattefinansierat

Re-/löpande investeringar - skattefinansierat

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AVVIK 2022	PROG AUG 2022
Maskiner och inventarier	-2 030	-8 091	-11 331	3 240	-8 731
Park/Gata	-745	-6 682	-9 600	2 918	-7 000
Fastighet	-1 196	-512	-700	188	-1 100
Modul Nostra		-310	-400	90	
Städ	-88	-86	-200	114	-200
Kost	0	-275	-100	-175	-275
Övrigt	0	-226	-331	105	-156
Park/Gata	-16 930	-16 145	-21 416	5 271	-16 360
Offentlig belysning	-2 019	-1 510	-5 216	3 706	-2 600
Reinvestering broar	0	-59	-1 500	1 441	-60
Trafiksäkerhetsåtgärder	-4 348	-4 555	-4 600	45	-4 600
Asfaltsunderhåll	-7 680	-7 104	-7 200	96	-7 200
Reinvesteringar Marjarp	-214	-578	-500	-78	-500
Reinvestering parker	-544	-1 122	-1 200	78	-1 000
Reinvestering gatukropp	-2 126	-1 217	-1 200	-17	-400
Fastighet	-24 480	-28 595	-29 253	658	-29 426
Passage, larm	-1 870	-2 128	-2 000	-128	-2 000
Reinvesteringar	-19 616	-21 836	-23 347	1 511	-23 347
Lokalförändringar utanför ram	-2 995	-4 631	-3 906	-725	-4 079
Re-/löpande investeringar	-43 440	-52 831	-62 000	9 169	-54 517
<i>Fleråriga investeringar</i>					
(se spec sid 69)	-84 548	-90 631	-118 600	27 969	-100 000
Summa fleråriga investeringar	-84 548	-90 631	-118 600	27 969	-100 000
SUMMA NÄMNDEN SKATTEFINANSIERAT	-127 988	-143 462	-180 600	37 138	-154 517

Park/gata

Reinvesteringar och löpande investeringar för park/gata har följt den fastställda ramen och ryms inom budget för 2022.

Asfaltarbeten har upphandlats under våren 2022 men avbrutits då det efter utvärdering av anbuderna inte kunde fastställas vilket som var mest ekonomiskt fördelaktigt för kommunen. Ny upphandling har nu kunnat färdigställas och nytt avtal är under-tecknat med leverantör där priserna endast påverkats i mindre omfattningen.

Trafiksäkerhetsarbeten på gång och cykelvägar har genomförts som planerats med fokus på sträcken

längs med Danska vägen och de enskilt största insatserna har varit ombyggnation korsningen av Scheelegatan/Danskavägen och korsningen Aspängsvägen/Danskavägen. För att genomföra satsningar för detta har statsbidrag sökts och erhållits till en summa av 2760 tkr.

Maskininvesteringar har genomförts enligt maskininvesteringsplanen och bland annat har de två lastbilar som tidigare varit beställda sen tidigare levererats till och betalats för 2105 tkr per lastbil. Även en redskapsbärare för 1,8 mnkr har inköpts

Reinvesteringar för broar och belysningsstolpar har inte genomförts under 2022 enligt budget då detta istället samlas ihop för att genomföras i större omfattning vid ett samlat tillfälle.

Fastighet

Reinvesteringar för fastighetsavdelningen omfattar åtgärder på kommunens fastigheter med byggnader. Allt från fasadarbeten till teknisk installation.

Exempel på löpande investeringar är komplettering av utebelysning vid skolor och förskolor, upprustning av utemiljön vid skolor.

Lokalförändringar utförs i samråd med övriga förvaltningar, exempel på lokalförändringar är åtgärder som "hyresgästen" vill ha utfört men som inte är ett underhåll.

Maskiner och inventarier***Städ***

Investering har gjorts i en kombimaskin. Arbetet med eventuellt införande av robotskurmaskin och robotdammsugare är framflyttat till 2023.

Kost

Inköp av värmeskåp har gjorts vilket gör att årets investeringsbudgeten har överskridits. Tidigare år har inte investeringsbudgeten utnyttjats då möjligheterna till reparationer av inventarier i form av värmeskåp har funnits.

Övrigt

Under året har möbler och datorer köpts in. Resterade medel får gå till att täcka underskottet för inventarier som köpts in på kostavdelningen och eventuellt kommande inköp på städavdelningen.

Fleråriga projekt - skattefinanserat

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	GÄLLANDE PROJEKTBUDET	BUDGET 2022	ACK UTFALL ALLA ÅR	PROGNOS PROJEKT	AVMK PROJEKT
Fastighet skolor	-446 100	-41 268	-90 201	-503 758	-57 658
Platåskolan - Fastighet	-388 700	0	-46 598	-408 490	-19 790
Mössebergsskolan ventilation	-4 700	-1 015	-5 171	-5 171	-471
Odensbergsskolan - förskola/kök	-37 700	-34 037	-15 900	-47 500	-9 800
Odensbergsskolan - moduler skola	-15 000	-6 216	-21 597	-21 597	-6 597
Högstadium centrum anpassning	0	0	-777	-1 000	-1 000
Gudhemskolan inkl kök anpassning	0	0	-158	-20 000	-20 000
Fastighet vård och omsorg	-140 700	-48 693	-137 160	-145 415	-4 715
Frökindsgården, ombyggnad	-25 700	-19 841	-27 813	-27 813	-2 113
Nytt korttidsboende Jättenegatan	-34 000	-27 852	-30 245	-38 500	-4 500
Ranliden, ombyggnad till kontor	-81 000	-1 000	-79 102	-79 102	1 898
Fastighet övrigt	-43 150	-12 375	-6 127	-73 860	-30 710
Stadshuset konferensrum	-6 000	-4 465	-100	-15 000	-9 000
Stadshuset proj ombyggnad vent	-500	-500	0	0	500
Stenstorps vårdcentral	-5 800	-3 447	-3 962	-6 000	-200
Ishallen	-29 600	-2 821	-379	-36 000	-6 400
Ekehagen Forntidsgården - restaurering	-1 250	-1 142	-925	-1 250	0
Alternativ ledningsplats	0	0	-151	-15 000	-15 000
Skidbacken	0	0	-610	-610	-610
Park/Gata	-67 650	-13 069	-23 694	-70 869	-3 219
Platåskolan - Gata	-26 450	0	-3 578	-27 796	-1 346
Plantisparken	-11 700	-2 327	-10 315	-10 315	1 385
El-Ijuspar (Vartofta kvar)	-4 500	-2 142	-2 358	-2 358	2 142
Utveckling stadskärna etapp 1&2	-25 000	-8 600	-7 443	-30 400	-5 400
Övrigt - Avfall	-3 200	-3 195	0	0	3 200
Verksamhetsyta för ÄVC	-3 200	-3 195	0	0	3 200
Fleråriga investeringar	-700 800	-118 600	-257 182	-793 902	-93 102

Fastighet- skolor

Platåskolan – fastighet

Nybyggnad 7–9 skola. Upphandling av entreprenör (partneringentreprenad) har utförts. Projektering har utförts. Dispensansökan har överklagats och är återremitterat till länsstyrelsen.

Mössebergsskolans ventilation

Ombyggnad ventilation, hus 1 har färdigställts under våren 2022.

Odensbergsskolan

Beslut har tagits om ombyggnation av förskola och kök medan lokaler för F-6-skolan hyrs in under en period för att täcka det behovet.

- *moduler/skola*

Förhyrning av modulskola är upphandlad och togs i drift under första kvartalet 2022. Tillkommande kostnader för anpassningar för verksamheten samt mark, värme och elarbeten.

- *förskola och kök*

Projektering av om- och tillbyggnad av förskolebyggnad och kök har utförts och entreprenör (totalentreprenör) är upphandlad. Byggnationen pågår och beräknas färdig under 2023.

Högstadie centrum (Kyrkerörsskolan)

Tekniska nämnden har under tertial 1 beslutat om att tidigarelägga projektet med Högstadie centrum lokalförändring under 2022 och avvikelserapportera i syfte att genomföra trygghetsåtgärder för skolmiljön. Budgetmedel finns med 2023.

Gudhemskolans anpassning (inkl. kök)

Förstudie pågår för Gudhemskolan. Åtgärderna omfattar en ombyggnation från F-9 till F-6 skola samt anpassningar enligt verksamhetens funktionsprogram. Genomförande planeras att ske under senare delen av 2023.

Fastighet- vård- och omsorg*Frökindsgården*

Ombyggnad av avdelningar och kök. Byggnationen pågår och slutbesiktning av kök är genomfört. Projektet har färdigställts under hösten 2022.

Nytt korttidsboende

Nytt korttidsboende, som ersättning för Näregården och Prästgårdsgatan, projektdirektiv, förstudie och projektering har utförts. Byggnationen pågår och beräknas vara färdigställd våren 2023.

Ranliden

Projektet avslutades i december 2021. Slutredovisning är genomförd.

Fastighet övrigt*Stadshuset*

Ombyggnad av ventilation, övriga installationer och underhållsarbeten samt eventuella lokalanpassningar. Projektdirektiv och förstudie har tagits fram. Upphandling pågår.

- *konferensrum*

Efter mer ingående projektering har det identifierats att ombyggnation av konferensrum påverkar våningen ovanför på grund av ventilationsåtgärder. Detta innebär att även kontoren måste renoveras. Beslut om budget är taget och genomförande blir 2023.

- *ombyggnad kontor*

Byggnation pågår och planeras vara klar under februari 2023. Detta på grund av försenad leverans.

Stenstorps vårdcentral

Ombyggnation av vårdcentralen som hyrs ut till Västfastigheter. Byggnationen har påbörjats och beräknas vara färdigställd under våren 2023.

Ishallen

Partneringentreprenör är upphandlad och projektering pågår under hösten 2022. Under 2023 beräknas byggnation påbörjas.

Ekehagens forntidsby

Reparation av Järnåldersgården pågår. Arbetet kommer pågå under 2022 och beräknas vara klart sommaren 2023.

Skidbacken

Inför vintersäsongen 2022/2023 genomfördes en översyn av elinstallationer i skidbacken samt tillhörande byggnader. Detta resulterade i akuta åtgärder och även framtagande av en plan för att åtgärda anläggningen i stort gällande elinstallationer. Under 2023 kommer ett omfattande arbete genomföras av skidbacken med fokus på att byta ut gamla elledningar mot nya som klarar av verksamhetens behov kopplat till bland annat tillverkning av konstsnö. Tillhörande byggnader har energieffektiviserats under 2022 och kommer underhållas enligt befintlig underhållsplan under 2023.

Park/gata*Platåskolan - Gata*

Ombyggnation av gator och trafikmiljön runt den tänkta 7–9 skolan. Upphandling av entreprenör (partneringentreprenad) har utförts. Projektering har utförts. Detaljplan och bygglov är överklagat och Miljööverdomstolen gav den klagande rätt. Detaljplanen får omarbetas. Byggnationen beräknas påbörjas under 2023 och beräknas färdigställas under 2025. Projektet är uppskattat till 26,4 mnkr (prisjusterat till 2022 års nivå).

Plantisparken upprustning

Plantisprojektet har fortsatt under 2022 genom att diverse effektbelysning har placerats ut i parken samt att en upprustning av möblering har köpts in. Projektet är nu genomfört och kan avslutas.

Elljusspår Vartofta

Av de tre elljusspår som skulle iordningställas kvarstår spåret i Vartofta samt en del arbeten runt start och målgång. Tyvärr kan inte arbetet med att färdigställa spåret i Vartofta påbörjas förrän marktillgång kan säkras från fastighetsägarna. Arbetet med detta leds av kultur och fritidsförvaltningen. Projektet förväntas hålla sig inom avsatt budget.

Stadskärnan

I projektet för Stora Torget har en arkitekttävling genomförts och avtal har tecknats med en arkitekt. Under 2022 har bygghandlingar tagits fram för etapp 1 och etapp 2 som innefattar entréplatsen vid Östertullsgatan samt Stora Torget med Dotorpsgatan. Etapp 1 har byggts och avslutats under året och etapp 2 förväntas upphandlas under början av 2023.

I projektet finns en budget avsatt om 25 mnkr och en etappindelning har beskrivits mer utförligt i projektdirektivet. Då den tidigare budgeten inte är uppräknad med tanke på inflationen och prisökningar finns risk att projektet inte kan avslutas inom tänkt budget ram.

Övrigt*Markanläggning återvinningscentral*

Projektering och utredning av den nya platsen för återvinningscentralen pågår. I somras gjordes trafikmätning på Mossvägen samt undersökning av befintliga gasledningar. Det kvarstår att utreda markförhållanden och utformning av den nya ÅVC ytan. När geotekniska utredningar gjorts om möjlig placering av den nya ÅVC kan beslut om placering av ÅVC fattas. Projektering och byggförberedelse utförs under 2023. Byggnation av den nya ÅVC planeras till år 2024 och 2025.

Byggnation av nytt korttidsboende på Jättenegatan

Investeringsredovisning – Taxefinansierat

Re-/löpande investering taxefinansierat

VA INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	BOKSLUT 2021	BOKSLUT 2022	BUDGET 2022	AVVIK 2022	PROG AUG 2022
Anslutningar	2 953	559	1 500	-941	0
Anslutningsavgifter	4 202	3 853	3 000	853	3 000
Nyanslutningar (serviser)	-1 249	-3 294	-1 500	-1 794	-3 000
Åtgärder på ledningsnätet	-18 117	-16 405	-22 500	6 095	-16 828
Reliningar	-4 890	-4 898	-6 000	1 102	-6 000
Reinvesteringar på ledningsnät	-11 865	-7 066	-11 000	3 934	-6 000
Kinnarp inkommande vattenledning	-222	-1 828	-1 000	-828	-1 828
Stora torget	0	-430	-500	70	-1 000
Vartofta dricksvattenhantering		-2 183	-3 000	817	-2 000
Hollendergatan Platåskolan	-1 140	0	-1 000	1 000	0
Åtgärder på anläggningar	-7 781	-5 345	-5 000	-345	-5 500
Hulesjön - åtgärder	-3 997	-3 506	-2 000	-1 506	-3 000
Hulesjön - byte ledningar	-984				
Stenstorp VC pumpstation-brädd	-1 224				
Reinvestering bygg/markarbete	-593	-717	-1 000	283	-1 000
Reinvestering maskin/utrustning	-187	-198	-1 000	802	-500
Reinvestering el/styr	-796	-924	-1 000	76	-1 000
Övriga inventarier	-916	-899	-2 500	1 601	-1 600
Vattenmätare	-916	-457	-1 000	543	-600
Reserv- och nödvatten		-442	-1 000	558	-1 000
Övriga inventarier	0	0	-500	500	0
Re-/löpande investeringar	-23 861	-22 090	-28 500	6 410	-23 928
<i>Fleråriga investeringar VA</i>					
(se spec sid 74)	-6 978	-7 070	-15 800	8 730	-12 276
ÅRETS INVESTERINGAR FÖR VA	-30 839	-29 160	-44 300	15 140	-36 204

VA - re/löpande investeringar

Reinvesteringsjobb med omläggning av ledningsnät och reliningar fortgår enligt flerårsplan.

Reinvesteringstakt på ledningarna under 2022 är på 0,5 %. Bara 0,15 % av dagvattenledningar och 0,33 % av dricksvattenledningar byttes ut under 2022. Orsaken till låg reinvesteringstakt är resursbrist i första hand. Det är investeringsprojekt och myndighetskrav som blev prioriterade i år. Låga reinvesteringstakt beror också på kostnadsförändringar som har skett sedan 2011 då räknades fram reinvesteringstakt som täcker 1% utbyte på ledningsnät. Det är reinvesteringar på spillvattenledningsnätet som håller en jämn takt på ca 1% per år tack

vare metod för renovering som kräver ingen grävning och är väldig tidsbesparande och kostnadseffektiv (relining av ledningar med flexibelt foder)

Läckdrabbad huvud dricksvattenledning mellan Falköping och Slutarp/Kinnarp renoverades. Totalt byttes cirka 500 meter av dricksvattenledningen. Samtidigt installerades vattenmätarbrunnar för att kunna mäta tryck och flöde genom inkommande ledning.

Arbete med mindre investeringar i el, styr och maskin pågår kontinuerligt. Under våren byttes styrsystem i Valtorps reningsverk ut.

På avdelningen har ett energioptimerings projekt utförts genom läcksökning av tryckluftssystemet

för att spara på energi. Första etappen på renovering av biologisk rening (linje med aktivslam) har genomförts. Detta bidrar till både energieffektivisering och minskade elkostnader samt bättre reduktion av kväve i reningsprocessen.

Avdelningen arbetade med många mindre projekt och utredningar för att förbättra driften och processer i mindre reningsverk.

Utförande av projekt för separering av dagvatten och spillvatten för att minska bräddningar (utsläpp av orenat spillvatten) i Vartofta påbörjades 2022. Under hösten grävdes en ny dam i nordvästra delen av samhället. Projektet kommer att bidra till att uppnå mål att ha mindre bräddningar. Vartoftas projekt rustar även upp samhället för att på bättre sätt klara av klimatförändringar vad gäller översvämningsrisker.

Som en del i arbete med upprustning och förberedelse inför kris utförs reinvesteringar i våra reserv-

vattentäkter. Under våren renoverades Flobys vattentäkt Stockakällan. Efter Floby fortsätter arbetet i Åsarp. Samtidigt håller avdelningen på med en reserv- och nödvattenplan som i första läget fokuserar på områden där tillgången till grundvattentäkter är begränsat, såsom Falköping och Stenstorp.

Omfattande renovering av VA nätet på Stora Torget i Falköping pågår som en del av projektet med att göra i ordning torgytan. All kommunal VA byts ut/relinas vilket minskar risker för läckage på kommunala ledningar och grävningar i den nya torgytan i framtiden.

En läckdrabbad matarledning till Kinnarp har delvis renoverats under våren. Ledningen låg i dåliga markförhållanden och rostangreppen var betydliga vilket innebar att 500 meter av ledningen byttes ut. Nya vattenmätarbrunnar med flödes- och tryckmätning installerades, vilket underlättar övervakning av dricksvattennätet.

Fleråriga investeringar - taxefinansierat

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	GÄLLANDE PROJEKTBUDET	BUDGET 2022	ACK UTFALL ALLA ÅR	PROGNOS PROJEKT	AVVIK PROJEKT
Vatten och avlopp	-57 500	-15 800	-39 848	-56 638	862
Ombyggnation avloppsnet Kättilstorp	-32 500	-5 026	-33 188	-33 188	-688
Utökning verksamhetsomr Kättilstorp	-4 000	-1 757	-2 450	-2 450	1 550
Spillvattenledning Broddetorp-Axvall	-17 000	-5 022	-3 808	-17 000	0
Danska vägen etapp 2 2022	-4 000	-3 995	-402	-4 000	0
Fleråriga investeringar	-57 500	-15 800	-39 848	-56 638	862

VA - Ombyggnad avlopp Kättilstorp

Arbetet med ledningsnät i Kättilstorp är i färdigt. Under sommaren togs den nya pumpstationen Vartofta-Åsaka i drift. Nu pumpas nästan allt spillvatten från Kättilstorp via Vartofta till Falköpings reningsverk. Dock kan inte reningsverket i Kättilstorp tas ur drift så länge det inte finns ett avtal med fastigheter som ligger söder om järnvägen.

VA – Spillvattenledning Broddetorp-Axvall

Under 2022 arbetades med projektering, planering och beställning av jobb för etapp 2. Alla nödvändiga avtal skrevs på. Arbete med grävning börjar vår 2023.

VA- Utökning verksamhetsområde Kättilstorp

Arbetet med ledningsnätet är färdigt. Fastigheterna är anslutna till kommunalt VA.

VA - Danska vägen etapp 2

Projektet säkrar kapacitet på dricksvatten till Falköpings stad och samhällen söder om Falköping. Etapp 1 på projektet utfördes tidigare och nu grävs sista delen för att knyta ihop den nya matarvattenledning. Planering och projektering är färdigt, utförande av projekt börjar vår 2023.

Övrigt

Kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen.

1. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda lokaliseringarna för stadsbiblioteket i Falköping, Falbygdens museum samt museets samlingar på Aristo med syfte att nå ett mer effektivt och ändamålsenligt lokalutnyttjande. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden under år 2022.
2. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomlysna re/löpande investeringsbudgeten. Uppdraget ska återredovisas till kommunstyrelsen under år 2022. Till budgetprocessen för 2023-2025 ska underlag för periodens re/löpande investeringar presenteras samt till budgetprocess för 2024-2026 ska nytt förslag på re/löpande investeringar tas fram.

Tekniska nämndens uppdrag till förvaltningen

1. Tekniska nämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomlysna behov för re/löpande investeringsbudgeten för återrapport till tekniska nämnden och kommunstyrelsen (budgetberedningen).
2. Tekniska nämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta hänsyn till kommunens klimatstrategi vid ny- och ombyggnation gällande:
  - installation av laddplatser till tjänstefordon
  - installation av solpaneler

Arbete med utredning

Uppdrag 1.

Långsiktiga reinvesteringsplaner finns för tekniska nämndens områden. Nämnden kommer under 2022 att arbeta med att genomlysna och värdera kommande behov. Underlag ska tas fram för kommande presentation till nämnden och därefter vidare till kommunstyrelsen.

Redovisning av respektive avdelning föreslås göras genom dokumentation samt muntliga föredrag i kommunstyrelsens budgetprocess.

Fastighetsavdelningen arbetar med att ta fram underhållsplaner som ska vara enkla att tyda gällande vilka behov som finns. Under hösten kommer nuvarande underhållsplaner att läggas in i nytt verksamhetssystem och sammanställning kommer påbörjas i syfte att kunna genomföra en redovisning för nämnden under kvartal 1 2023.

Park/gata har framtagna underhållsplaner genom verksamhetssystem gällande asfalt och belysning. För reinvesteringar gällande maskiner finns en framtagna maskininvesteringsplan som sträcker sig 15 år framåt. För reinvesteringar i gatukropp måste denna planen oftast anpassas efter andra

ledningsägare såsom VA för att kunna genomföra åtgärder i samband med deras projekt. En genomlysning av samtliga re/löpande-investeringar ska göras och förväntas klar under 2023.

VA-avdelningen har börjat att ta fram en förnyelseplan som kommer att spegla framtida behov för reinvesteringar i verksamheten. Reinvesteringar är nödvändiga för att bibehålla leveranssäkerhet och uppfylla krav enligt lagstiftningen. Förnyelseplanering ska sträcka sig över långa perioder för att kunna prognostisera behov och styra taxeutveckling.

Uppdrag 2.

Översyn av laddinfrastruktur till tjänstefordon pågår. Avdelningen tittar på vilken kapacitet som finns idag för att anlägga laddplatser samt vilka investeringskostnader detta medför.

En riktlinje för solenergi är beslutad under hösten 2022. Riktlinjen har i syfte att förtydliga Falköping kommuns arbetssätt gällande solenergianläggningar på kommunala byggnader i syfte att bidra till de globala klimatmålen samt Falköping kommuns klimatstrategi.

Falköpings kommun

521 81 Falköpings

0515-88 50 00

www.falkoping.se

FALKÖPING
KOMMUNEN